

KRONIKA NAKŁA ŚLĄSKIEGO

Wstęp

Mija czas, mijają lata i tak od 1945r. minęło 65 lat. Jak bardzo zmieniło się przez te lata Nakło. Powstało 16 nowych ulic, wybudowano setki domów. W 1954r. dobudowano skrzydło szkoły podstawowej od strony ul. Barbary. 1961r, wybudowano przedszkole. W roku 1970 oddano do użytku nową szkołę Zespół Szkół Rolniczych wraz z salą gimnastyczną, internatem na 250 miejsc, warsztatami, inspektami ogrzewanymi, kotłownią, wybudowano Dom Nauczyciela. W następnych latach wybudowano 4 bloki (54 mieszkania) dla nauczycieli i pracowników gospodarstwa szkolnego.

W roku 1972 wybudowano Dom Zasłużonego Leśnika.

W 1973r. Oddano Dom Działkowca

W 1976r. Oddano Ośrodek Zdrowia

W 1985r. Oddano Cmentarz komunalny

Poza tym wybudowano piekarnie, pawilon handlowy i restaurację Smakosz.

W ostatnich latach w 2006r. wybudowano halę sportową, w 2010r. Rozbudowano dom Klubu „LKS Orzeł Nakło”

Po 1945r. tylko ulica Główna była wyasfaltowana, wszystkie inne wyasfaltowano lub utwardzono w okresie 65 – lecia.

Doprowadzono też sieć wodociagową, energetyczną, gazową, telefoniczną. Doprowadzono kanalizację deszczową.

Różne organizacje rozwinęły swoją działalność: gospodarczą, społeczną, kulturalną i sportową: jak kółko Rolnicze, SKR Koło Gospodyń Wiejskich, GS, OSP, chór Jutrzenka, „LKS Orzeł Nakło” i wiele innych.

Tego wszystkiego dokonali mieszkańcy Nakła, nasi dziadkowie i ojcowie ,często w trudnych warunkach. To dzięki ich ofiarności i poświęceniu zrobiono tak wiele.

Niestety okazało się że o większości z nich już zapomniano, powstała luka w historii Nakła. Nie prowadzono Kroniki Nakła aby wszystko utrwalić na papierze i by przekazać jego historie przyszłym pokoleniom.

Nowo powstałe Stowarzyszenie Miłośników Nakła im. J. Bursiga postanowiło odtworzyć wszystkie ważniejsze wydarzenia jakie działy się w Nakle od 1945r. i wydać kronikę.

Kronika ta nie daje dokładnego obrazu minionego okresu gdyż oparta jest na skąpej dokumentacji. Niewiele materiału znajduje się w Państwowym Archiwum w Katowicach. Jeszcze mniej w Archiwum Gminnym w Świerklańcu.

Dokumentacja zgodnie z ustawą państwową były niszczone po pięciu latach. Materiał do Kroniki zbierany był przez 6 miesięcy, korzystano z monografii, kronik szczątkowych, pamiętników. Dużo materiału zebrano od mieszkańców Nakła, szczególnie starszych, wiadomo że pamięć ludzka jest krótka dlatego mogą zdarzyć się błędy.

Dlatego przepraszamy i prosimy o wyrozumienie.

HISTORIA NAKŁA ŚLĄSKIEGO

Pierwsze wzmianki o istnieniu czynszowej wsi książęcej Nakło spotykamy w 1369 roku.

Dokładniejsze dane pochodzą z XV wieku kiedy właścicielem Nakła był rycerz Szczepan lennik księcia bytomskiego. W wieku XVI Nakło zmienia właściciela i są nimi w kolejności rodziny polskie Mokrskich i Biznowskich. W 1695 r. rodzina Laryszów dobra nakielskie sprzedała w ręce rodziny niemieckiej Donnersmarcków, którzy byli właścicielami do 1945 roku. Dobra te nabył 6 kwietnia 1695 roku hrabia Leo Ferdynand Donnersmarck. Od 1780 roku Nakło przechodzi w posiadanie hrabiego Łazarza von Henckela i liczyło wtedy 96 mieszkańców. Od 1845 roku właścicielem Nakła zostaje hrabia Hugo Henckel von Donnersmarck, było wtedy 61 domów i 608 mieszkańców.

Około 1860 roku wybudowano zamek. W następnych latach rozbudowano i dobudowano wieżę.

W 1858 roku syn Hugona I – Łazarz IV zamieszkał z żoną na stałe w Nakle. Zaczęto wydobywać rudę żelaza, kamień wapienny, uruchomiono wapienniki. Prowadzona była również hodowla koni rasowych.

18 sierpnia 1892 roku wmurowano kamień węgielny pod budowę kościoła. Dnia 9 października 1893 r. erygowana została parafia Najświętszego Serca Pana Jezusa. Projekt kościoła sporządził i robotami kierował wiedeński architekt Heer. Uroczystość poświęcenia kościoła odbyła się 24 października 1894 r. z udziałem biskupa wrocławskiego ks. Kardynała Koppa. Głównym fundatorem był hrabia Łazarz Henckel von Donnersmarck.

W 1910 roku odbył się spis powszechny - Polakami czuło się 1623 mieszkańców, Niemcami 406 osób.

20 marca 1921 roku odbył się plebiscyt, udział w nim wzięło 1171 mieszkańców .

658 opowiedziało się za Polską, 509 za Niemcami, 4 głosy były nieważne. 1922 r. nastąpił podział Śląska pomiędzy Polską i Niemcami. Nakło zostało przydzielone Polsce.

W 1912 roku została wybudowana szkoła podstawowa . W 1954

roku rozbudowana od strony ulicy Barbary.

1 września 1939 roku wybuchła II wojna światowa. Niemcy napadły na Polskę. Śląsk został zajęty przez Niemcy. Po kilku latach okupacji 27 stycznia 1945 roku Nakło Śląskie zostało wyzwolone przez Armię Radziecką. Powołano Radę Gminy tymczasową w następującym składzie:

Józef Kałuża, Wilhelm Jakoktochce, Stanisław Wyżgoł, Edward Domagała, Grzegorz Szolc, Łucja Urban i Elżbieta Ugowska. Przewodniczącym był Józef Kalus.

Powołano Klub sportowy LKS Nakło Śląskie – wytyczono boisko.

W listopadzie 1945 roku odbyło się pierwsze zebranie wiejskie, na którym powołano Gminną Spółdzielnię Samopomoc Chłopska. Do założycieli należeli: Józef Kałuża, Karol Żydek, Alojzy Chrystof oraz małżeństwo Łuszczyk. Dokonano wyboru Zarządu Gminnej Spółdzielni. Prezesem został Karol Żydek,

Kierownikiem Alojzy Łuszczyk, głównym księgowym Józef Kałuża.

W Nakle Śląskim zaczęły działać urzędy, szkoły i różne organizacje.

Pierwszym sołtysem został Paweł Kaczmarczyk.

Po wojnie mieszkańcy Nakła Śląskiego utrzymywali się z pracy w różnych zakładach i instytucjach państwowych. Pomimo, że Nakło jest wsią – niewielu mieszkańców utrzymywała się z rolnictwa. Większe gospodarstwa posiadali i posiadają rolnicy: Banaś, Kaczmarczyk, Bączkiewicz, Muszalski, Gładysz.

Po wojnie ziemia uprawiana była w sposób prymitywny. Do prac polowych używano koni. Omłoty zbóż odbywały się w ten sposób, że przy ulicy Dworcowej (obecnie teren Ośrodka Zdrowia) stawiano maszynę do młócenia - podjeżdżały furmanki ze zbożem i tak w kolejności młócono. Niektórzy rolnicy mieli swoje młockarnie. W latach 70-tych do prac polowych zaczęto używać traktorów, a w 80-tych kombajnów – wynajmowanych z SKR Nakło Śl.

Wielu mieszkańców Nakła Śląskiego pracowała w kopalniach węgla: Bytom, Radzionków, Julian, Dymitrow, Szombierki. Niektórzy zajmowali odpowiedzialne stanowiska jak: Jan Kosmala – sztygar, Stanisław Cichos – sztygar, Adam Lubos – technik strzelniczy, Henryk Gajda – maszynista wyciągowy, kopalnia Bytom, Stefan Nawrat – kierownik stacji ratownictwa górniczego, kopalnia Dymitrow.

Pracowali również na Stacji PKP oraz innych stacjach jak: Tarnowskie

Góry, Bytom. Na Stacji Nakło Śląskie pracowali jako dyżurni ruchu: Józef Podzimski, Alfred Lis, Stanisław Markowski, Dariusz Gembołys, Tadeusz Kwosek. Nastawniczowie: Henryk Podzimski, Zygmunt Bereska, Paweł Tobolik, K. Mol, Irena Ambroży, Helena Plewnia, Hildegarda Bednarczyk. Zawiadowcami Stacji byli: Paweł Badura, Emil Cieśla, Konrad Bursig. Pracowali jako maszyniści lokomotyw parowych, spalinowych i na elektrowozach w Lokomotywniach Tarnowskie Góry i Bytom. Pracowali również w Zakładzie Wapiennicznym i Dolomitowym przy produkcji wapna, dolomitu i nawozu rolniczego. Pracowali także w Gospodarstwie Szkolnym przy Zespole Szkół Rolniczych – zwanym PGR. Pozostali mieszkańcy pracowali w różnych zakładach i instytucjach na terenie całego województwa.

ROZWÓJ NAKŁA ŚLĄSKIEGO

Na mocy dekretu z września 1944 roku o reformie rolnej ziemi i folwark po Donnersmarckach oraz ziemi pożydowskie, zostały przejęte przez Skarb Państwa. Część z nich przeznaczono pod budownictwo. Mieszkańcy nabywali parcele w ramach dzierżawy wieczystej, a w latach późniejszych mogli kupić już na własność. Rozpoczęto budowę domów, w latach 1960 – 1970 powstawały jak grzyby po deszczu. Powstawały nowe ulice jak: Powstańców, Chopena, Dzierżonia, Wieczorka, 22-go Lipca (obecnie Kopernika), Mickiewicza, Styczyńskiego, Tysiąclecia, Sienkiewicza, Morcinka, Kwiatowa, Klonowa, Brzozowa, Sportowców, Obłoków.

Budownictwu sprzyjały nisko oprocentowane pożyczki (1%), warunkiem był metraż domu nie większy niż (110 m²). Problemem było nabywanie materiałów budowlanych. Wszystkie były na zlecenia otrzymywane z gminy.

Przydziały były niskie, po 1000 sztuk cegły trzeba było jechać własnym transportem do odległych cegielni, nawet do 50 kilometrów. Mieszkańcy sami zaczęli robić pustaki, by zastąpić cegłę.

Wszystkie ulice oprócz Głównej były nieutwardzone, po deszczu było błoto i nie można było ani dojść ani dojechać. Przywożono żużel i kamień, lecz po przejechaniu kilku ciężkich samochodów nadal było błoto. Powstał problem utwardzania ulic, ale nie było to łatwe. Budżet Gminy był skąpy, wpływy z podatków nie były duże, nie było firm, mało było sklepów. W budżecie Gminy wydzielono część na popieranie czynów społecznych. W ramach czynów w Nakle Śląskim wybudowano Ośrodek Zdrowia – 40% kosztów pokryli mieszkańcy – 60% z budżetu Gminy. Podobnie było z gazyfikacją. Aby przyspieszyć asfaltowanie, ulicę Powstańców zaliczono jako drogę wojewódzką, a ulicę Dworcową do Rejonu Dróg Publicznych w Zawierciu.

Sesje Gminnej Rady Narodowej w Świerklańcu szczególnie budżetowe były burzliwe, trwała walka, które sołectwo wyrwie więcej z kasy Gminy.

LATA 1945 - 1950

Przystąpiono do organizowania życia gospodarczego, społecznego, kulturalnego i sportowego w Nakle Śląskim.

Odbyły się pierwsze wybory do Gromadzkiej Rady Narodowej w Nakle Śląskim, które wybrały 12 radnych.

Wykaz radnych:

Józef Kalus

Antoni Jany

Antoni Zoremba

Karol Gołąb

Bronisław Nowak

Jan Bramowski

Józef Mikuła

Andrzej Urban

Franciszek Labus

Piotr Wojtkowiak

Grzegorz Jany

Franciszek Lenart

Przewodniczącym został wybrany – Józef Kalus.

Naczelnikiem Gminy został Paweł Kaczmarczyk – wynagrodzenie 800,- złotych miesięcznie,

Sekretarzem – Anastazy Banaś – wynagrodzenie 600,- złotych miesięcznie,

Kasjerem – Gertruda Cichos – wynagrodzenie 500,- złotych miesięcznie.

Apropozycje prowadził Euzebiusz Sielski – jako Kierownik.

Sołtysiem był Paweł Kaczmarczyk. Woźnym w Gminie był Robert Kołodziej.

W dniu 23 stycznia 1945 roku utworzono posterunek Milicji Obywatelskiej – Komendantem został Alojzy Chrystoph. Był też stróż nocny, ostatnim był Antoni Bednarczyk.

Trudne były lata powojenne dla radnych Gromadzkiej Rady Narodowej i sołtysa. Brak było żywności i innych artykułów. Trzeba było wprowadzić kartki na żywność oraz deficytowy sprzęt jak: rowery, radia na które wprowadzono talony. Bardzo małe były przydziały dla Gminnej Rady Narodowej. Mieszkańcy musieli składać podania o przydział talonów. Szerzyły się kradzieże, okradano zamek i gospodarstwo po

Donnersmarckach, szczególnie zboże, które znajdowało się w spichlerzach. Utworzono tam stałe posterunki Milicji Obywatelskiej, które pilnowały tych obiektów. Okradano również wagony w pociągach, które przejeżdżały przez stację PKP Nakło. Radni rozpatrywali złożone podania o przyjęcia do pracy w powstających szkołach, a nawet do pracy na Stacji PKP i w Zakładach Wapienniki. Rolnicy, którzy posiadali konie zmuszeni byli odrabiać tzw. "Szarwark" – pięć razy bezpłatnie w ciągu roku przywozili węgiel z kopalń dla szkół nakielskich.

Po roku pracy Gromadzka Rada Narodowa otrzymała wiadomość, że z powodu dużego deficytu budżetowego – Uchwałą Powiatowej Rady Narodowej w Tarnowskich Górach z dniem 24 maja 1946 roku Gmina Nakło zostaje włączona do Gromadzkiej Rady Narodowej w Świerklańcu. Został odwołany ze stanowiska Naczelnik Gminy Paweł Kaczmarczyk. Odwołano się od tej decyzji do władz powiatowych i złożono protest do Wojewody Śląsko – Dąbrowskiego w Katowicach, ale nic to nie pomogło. Dnia 31 lipca 1946 roku Nakło Śląskie włączono do Gromadzkiej Rady Narodowej Świerklaniec. Radni z Nakła Śląskiego będąc już w Gminie w Świerklańcu w roku 1947 – 1948 rozpoczęli starania o rozbudowę Szkoły Podstawowej w Nakle Śląskim. W sierpniu 1948 roku rozpoczęto pierwsze prace przy wykopach. Duże zasługi w staraniach mieli – Kierownik Szkoły Władysław Kuchta i radny Józef Kalus oraz następny Kierownik Szkoły Jerzy Cedzich.

Wybory do Gminnej Rady Narodowej w Świerkańcu

Kadencja 1950 – 1954

- 1) Michalik Sylwester
- 2) Adamski Józef
- 3) Opara Stanisław
- 4) Banaś Anastazy
- 5) Kalus Józef
- 6) Rozenbaum Piotr
- 7) Bujok Henryk

Przewodniczącym GRN został wybrany Michalik Ryszard który od 15 VII 1953r. Rezygnuje z funkcji na jego miejsce wybrano Jana Wypiór spoza rady. (był pracownikiem Z-du wapienniczego w Nakle Śl)
Zastępcą był Bujok Henryk.

Sołtysem – Kaczmarczyk Paweł
Prezesem GS – był Bereska Jan.

Za kadencji wykonano:

Budowa skrzydła szkoły podstawowej.

Rozbudowano sieć wodociągową w Nakle Śl.

Skanalizowano rów przy ul. Głównej i założono chodniki.

Ulepszono ul. Wojciecha

Pokryto dach papą na budynku byłej G.R.N w Nakle Śl.

Obowiązywały obowiązkowe dostawy produktów rolnych (również mleka, dotyczyły nawet tych mieszkańców którzy mieli po kilka arów ziemi i nie posiadali krowy. Do gminy wpłynęło 268 odwołań, do ukarania , wysłano 27 wniosków.

Przy gminie działał gminny Ośrodek maszynowy w Świerklańcu, który posiadał następujące maszyny rolnicze:

- 1) Siewniki zbożowe – 18 szt.
- 2) Siewniki nawozowe – 8 szt.
- 3) Kultywatory – 3 szt.
- 4) Wały pierścieniowe – 2 szt.
- 5) Osypnik - 1szt.
- 6) Tryjer motorowy – 1 szt.
- 7) -"- ręczny – 1 szt.
- 8) Zaprawiarki – 5 szt.

Dnia 3 III 1953 odbyła się sesja nadzwyczajna na której odczytano list Komitetu Centralnego Partii Związku Radzieckiego o śmierci Józefa Stalina. Minutą ciszy uczczona Jego pamięć.

LAT 1950 - 1960

W roku 1954 Nakło Śląskie odłączyło się od Gminnej Rady Narodowej w Świerklańcu i powstała samodzielna Gminna Rada Narodowa w Nakle Śląskim.

Odbyły się wybory. Wybrano następujących radnych:

1. Józef Tobolik
2. Jerzy Cedzich
3. Gertruda Cichos
4. Jan Kaczmarczyk
5. Józef Bygar
6. Gerhard Banaś
7. Konrad Szoltysek
8. Jan Bereska
9. Irena Bujoczek
10. Józefa Bereska
11. Józef Dyla
12. Józef Gładysz
13. Zofia Chłanda
14. Jan Hetmańczyk
15. Antoni Jany
16. Herbert Kamela
17. Józef Kosala
18. Jan Kania
19. Józef Kurdek
20. Jan Merta
21. Stanisław Opara
22. Krystyna Pelc
23. Jan Tarasek
24. Lidia Zoremba
25. Jan Kowolik

Na sesji w dniu 21 grudnia 1954 roku wybrano Prezydium Gminnej Rady Narodowej.

Przewodniczącym został - Józef Tobolik
Zastępcą - Jerzy Cedzich
Sekretarzem - Gertruda Cichos

Członkami: Jan Kaczmarczyk, Józef Bygar, Gerhard Banaś i Konrad Szoltysek.

W dniu 18 lutego 1955 roku na sesji Gminnej Rady Narodowej powołano Kolegium Orzekające , w którego skład weszli:

1. Józef Tobolik
2. Gertruda Cichos

3. Konrad Szołtysek
4. Zofia Chłanda
5. Jan Merta
6. Jan Bereska
7. Jan Kania
8. Jan Tarasek
9. Feliks Banaś

Zadaniem Kolegium było orzekanie o winie drobnych wykroczeń.
Były to wykroczenia chuligańskie i drobne kradzieże.

W czasie tej kadencji wykonano:

W 1954 roku oddano do użytku dobudowane skrzydło Szkoły Podstawowej od ulicy Barbary.

16 listopada 1957 roku uruchomiono Dom Ludowy, dzięki staraniom Pana Pawła Broy.

Przez piętnaście lat po wojnie nie asfaltowano dróg, ponieważ nie było na to środków finansowych. Utwardzano drogi kamieniem, tłuczniem, żuzłem – aby można było dojść i dojechać do domów. Po opadach deszczu było to bardzo utrudnione.

W 1958 roku powołano Radę Osiedlową na mocy ustawy z dnia 25 września 1954 roku.

Kadencja 1958 - 1962 w składzie:

1. Sylwester Michalik
2. Jerzy Cedzich
3. Alojzy Benke
4. Jan Bereska
5. Gertruda Cichos
6. Bernard Jaksik
7. Paweł Kurzok
8. Wiktor Bochnia
9. Wacław Paulus
10. Józef Bielach
11. Jan Merta
12. Konrad Szołtysek
13. Ludwig Macura

14. Maria Mika
15. Eugeniusz Bartoń
16. Bolesław Kopacz
17. Józef Dudek
18. Antoni Purgoł
19. Józef Bączkiewicz
20. Andrzej Wilk

Przewodniczącą Rady Osiedlowej została wybrana Gertruda Cichos
Sekretarzem – Maria Mika
Sołtysem – Józef Tobolik
Przewodniczącym Kółka Rolniczego – Józef Bączkiewicz
Sekretarzem Kółka – Jan Kania.

W czasie kadencji wykonano:

Kapitałny remont Domu Ludowego.

Sporządzono projekt kanalizacji deszczowej oraz plan dróg na osiedlu domków jednorodzinnych.

Wyasfaltowano ulicę Dworcową.

Modernizacja drugiego piętra budynku Rady Osiedlowej.

Od 1945 roku do lat sześćdziesiątych mieszkańcy Nakła Śląskiego o ważnych wydarzeniach jak: zebranie czy przewidywany brak wody lub prądu – byli powiadamiani przez sołtysa. Sołtys osobiście lub wysyłając kogoś w zastępstwie, szedł ulicami dzwoniąc dzwonkiem informował o danym wydarzeniu.

W 1958 roku Nakło Śląskie liczyło 4.014 mieszkańców.

Ważne wydarzenie ze świata – 12 kwietnia 1961 roku Radziecki Kosmonauta Jurin Gagarin – jako pierwszy na świecie odbył lot w Kosmos w Wostoku 1.

LATA 1960 - 1970

Wybory do Rady Osiedlowej. Kadencja 1962 – 1965.

Wybrano następujących radnych.

1. Gertruda Cichos
2. Wiktor Bochnia
3. Maria Mika
4. Robert Cichos
5. Jan Rymut
6. Klara Franiel
7. Waław Paulus
8. Ignacy Carbol
9. Sylwester Michalik
10. Feliks Banaś
11. Sylwester Ślązok
12. Bolesław Kopacz
13. Jan Kamel
14. Jerzy Cedzich
15. Alojzy Benke
16. Eugeniusz Bartoń
17. Agnieszka Wiechuła
18. Konrad Sołtysek
19. Jan Merta
20. Henryk Woś
21. Stanisław Gołabek

Przewodniczącą została wybrana – Gertruda Cichos.

Sekretarzem – Maria Mika

Sołtysem – Józef Tobolik.

W 1968 roku Nakło Śląskie liczyło 480 domów na 33 ulicach, rodzin 1062, ludności – 4.014.

W czasie kadencji wykonano:

- kosztorys oświetlenia ulicy Głównej
- projekt oświetlenie ulicy Głównej
- projekt wodociągowy osiedla domków jednorodzinnych
- projekt przebudowy ulicy Dzierżonia
- projekt oświetlenia ulic Dzierżonia i Powstańców

- kapitalny remont Domu Ludowego.

W latach sześćdziesiątych obowiązywały obowiązkowe dostawy zboża , ziemniaków i żywności. Rolnicy za dostarczane obowiązkowe produkty otrzymywali symboliczne ceny.

Kadencja 1965 - 1969

Wybory do Rady Osiedlowej w Nakle Śląskim.

Radnymi zostali wybrani:

- 1) Eugeniusz Bartoń
- 2) Józef Bączkowiec
- 3) Wiktor Bochnia
- 4) Alojzy Benke
- 5) Gertruda Cichos
- 6) Piotr Frąckowiak
- 7) Robert Cichos
- 8) Jerzy Cedzich
- 9) Bolesław Kopacz
- 10) Edward Kumosz
- 11) Józef Brodziak
- 12) Sylwester Michalik
- 13) Janina Przybysławska
- 14) Wilhelm Renka
- 15) Bernard Ziebura
- 16) Jan Kwosek
- 17) Henryk Mencil
- 18) Wacław Paulus
- 19) Jan Rymut
- 20) Władysław Woźniak
- 21) Józef Kaczmarczyk

Przewodniczącą została wybrana – Gertruda Cichos

Sekretarzem – Maria Mika

Sołtysem – Józef Tobolik.

W czasie kadencji wykonano:

- oddano do użytku nowe przedszkole
- wyasfaltowano ulicę Dzierżonia i część ulic Wolności i Tysiąclecia od strony ulicy Dworcowej (1966 rok)
 - założono oświetlenie jarzeniowe na ulicach: Orzechowskiej, Powstańców, Dzierżonia, Dworcowej i Główniej,
- doprowadzono wodociąg na ulice: Wolności, Kościuszki i Chopina
- doprowadzono oświetlenie na ulicę Morcinka
- wyremontowano Aleję Lipową.

W połowie lat sześćdziesiątych powstał Zalew Nakło – Chechło (100 hektarów).

W 1964 roku mieszkaniec Nakła Śląskiego Władysław Dybich w Toto Lotku wygrał milion złotych (trafiona szóstka).

Wybory do Rady Osiedlowej. Kadencja 1969 – 1973.

Radnymi zostali wybrani:

1. Eugeniusz Bartoń
2. Alojzy Benke
3. Wiktor Bochnia
4. Józef Brodziak
5. Jadwiga Bielawska
6. Gertruda Cichos
7. Mirosław Dybich
8. Bolesław Kopacz
9. Edward Kumosz
10. Konrad Kruczek
11. Piotr Frąckowiak
12. Krystyna Malarz
13. Henryk Mencil
14. Klemens Nowak
15. Alojzy Przybylski
16. Waław Paulus
17. Bernard Rainer
18. Józef Stanowski

19. Stanisław Sroka
20. Paweł Susek
21. Władysław Woźniak
22. Bernard Ziebura
23. Józef Bączkowicz
24. Henryk Woś

Przewodniczącą została wybrana – Gertruda Cichos.

Członkami Prezydium: Wiktor Bochnia, Alojzy Benke, Eugeniusz Bartoń i Józef Bączkowicz.

Sołtysem został – Jerzy Cedzich.

W czasie kadencji wykonano:

- budowa Domu Nauczyciela
- budowa pawilonu handlowego przy ulicy Dworcowej
- budowa sieci wodociągowej na ulicy 22 Lipca (obecnie Kopernika)
- zasadzenie 800 sztuk drzewek na nieużytkach
- ogrodzenie obiektu straży pożarnej
- wykonanie sieci wodociągowej ulic Dworcowej i Morcinka
- wyremontowanie i przekazanie do użytku sali gimnastycznej dla szkoły podstawowej w budynku, gdzie obecnie (rok 2010) jest sklep samoobsługowy "Gigant"
- wykonanie instalacji wodociągowej na ulicach Sienkiewicza i Wolności
- położenie chodnika przy ulicy Głównej.

Do 1970 roku w Nakle Śląskim wybudowano 256 domów.

W 1971 roku było 4.192 mieszkańców.

LATA 1970 - 1980

Zmiana Rady Osiedlowej na Gminną Radę Narodową.

Kadencja 1973 – 1977 .

Radnymi zostali wybrani:

1. Wiktor Bochnia
2. Wacław Paulus
3. Alojzy Benke
4. Alojzy Przybylski
5. Jan Prażuch
6. Henryk Mencil
7. Konrad Szoltysek
8. Bolesław Kopacz
9. Joanna Piwowarczyk
10. Stanisław Markowski
11. Jan Merta
12. Władysław Woźniak
13. Bernard Ziebura
14. Jan Bielach
15. Andrzej Sowa
16. Józef Jurczak
17. Jan Kaczmarczyk
18. Jan Rymut
19. Grzegorz Cwięczek
20. Gertruda Cichos
21. Irena Opara

Wybrano Prezydium w składzie:

Przewodniczący – Wiktor Bochnia

Zastępca - Wacław Paulus

Drugi Zastępca - Alojzy Benke

Naczelnikiem został – Jan Zawielak

Sołtysem - Jerzy Cedzich.

Józef Bączkowicz został wybrany radnym Wojewódzkiej Rady Narodowej w Katowicach.

W czasie kadencji wykonano:

- kanalizację deszczową na ulicy Orzechowskiej
- wyasfaltowano ulice: Wojciecha, 3-go Maja, Harcerską,

Barbary, Morcinka i Powstańców Śląskich

- oddano do użytku Pawilon Handlowy PSS przy ulicy Dworcowej
- oddano do użytku wybudowany Dom Działkowca
- oddano do użytku Ośrodek Zdrowia
- oddano do użytku nowo wybudowaną Szkołę Rolniczą, Internat, Dom Nauczyciela i obiekty towarzyszące
- Uruchomiono posterunek Milicji Obywatelskiej w budynku "Caritas" od strony Tarnowskich Gór
- Budowa sieci wodociągowej na ulicy Wolności.

Decyzją Wojewody Katowickiego z dnia 31 stycznia 1977 roku zostaje zniesiona Gmina w Nakle Śląskim i włączona do Gminy Świerklaniec (rozporządzenie Ministra Administracji Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska z dnia 25 stycznia 1977 roku).

Dnia 15-go lutego 1977 roku w Świerklańcu odbyła się sesja połączeniowa.

Kadencja 1978 – 1982 została wydłużona (stan wojenny)

Wybory do Gminnej Rady Narodowej w Świerklańcu.

Radnymi zostali:

1. Jan Prażuch
2. Konrad Szoltysek
3. Jan Rymut
4. Hubert Cichos
5. Ernest Janoszka
6. Bolesław Kopacz
7. Konrad Kruczek
8. Stanisław Markowski
9. Adelajda Markiewicz
10. Henryk Podleszka
11. Alojzy Przybylski

12. Bernard Reiner
13. Andrzej Sowa
14. Włodzimierz Staszkiwicz
15. Władysław Woźniak
16. Józef Bielach
17. Wiktor Bochnia

Naczelnikiem został wybrany – Rudolf Rupik.

Przewodniczącym G.R.N. – Bernard Reiner.

Zastępcami: Alfred Dzieżbiński i Włodzimierz Staszkiwicz.

Sołtysem - Alojzy Łuszczuk.

Józef Bączkowicz był radnym Wojewódzkiej Rady Narodowej w Katowicach.

W 1978 roku było 4348 mieszkańców.

Ważne wydarzenie w kraju.

Kardynał Karol Wojtyła w dniu 16 października 1978 roku został wybrany papieżem – przybrał imię Jan Paweł II (urodzony 18 maja 1920 roku w Wadowicach). Wielka radość zapanowała w Nakle i całym kraju.

Początek lat osiemdziesiątych w kraju zaczyna się kryzys gospodarczy, w sklepach zaczyna brakować niektórych towarów, a następnie nawet podstawowych artykułów żywnościowych. Pogłębia się kryzys, a na znak protestu w zakładach pracy rozpoczęły się strajki. Wprowadzono kartki na podstawowe artykuły żywnościowe oraz buty.

Na przełomie sierpnia i września 1980 roku powstał Niezależny Samorządny Związek Zawodowy "Solidarność".

Liczył około dziesięć milionów członków. Przewodniczącym został Lech Wałęsa.

Lech Wałęsa otrzymał pokojową nagrodę NOBLA.

13 grudnia 1981 roku zostaje powołana Wojskowa Rada Ocalenia Narodowego, na terenie całego kraju wprowadzono stan wojenny.

Była to niedziela (bardzo mroźna) przez Nakło przejechała kolumna czołgów. Na terenie całego kraju wprowadzono godzinę milicyjną.

Dnia 13 maja 1981 roku na Placu Świętego Piotra w Watykanie miał miejsce zamach na Ojca Świętego Jan Pawła II – zamachowcem był Ali Agca – Turek.

28 maja 1981 roku zmarł Kardynał Stefan Wyszyński.

Dnia 31 grudnia 1982 roku został zawieszony stan wojenny. Sytuacja w kraju stopniowo zaczęła się normalizować.

21 kwietnia 1982 roku odwołano Przewodniczącego Gminnej Rady Narodowej Bernarda Reintera. Nowym Przewodniczącym został Paweł Świerc.

Przewodniczącym Powiatowego Związku Kółek Rolniczych w Tarnowskich Górach został Bernard Ziebura, zastępcą Marian Chmiel.

Lata 1980 - 1990

Kadencja 1984 - 1988.

Wybrano następujących radnych:

- 1) Grażyna Bentkowska
- 2) Hubert Cichos
- 3) Janusz Jurek
- 4) Jan Kiedrzyń
- 5) Czesław Dybich
- 6) Irena Minkina
- 7) Jan Prażuch
- 8) Dorota Renka
- 9) Jan Rymut
- 10) Konrad Szoltysek
- 11) Wanda Woźniak
- 12) Zygmunt Badura
- 13) Henryk Konieczny
- 14) Alfons Bereska
- 15) Tomasz Bednarek
- 16) Rajmund Franiel
- 17) Leszek Kwaśnik – zrzekł się mandatu z powodu wyjazdu na kontrakt za granicę, na jego miejsce wszedł Rajmund Franiel.

Naczelnikiem Urzędu Gminy – Rudolf Rupik.

Przewodniczącym został – Paweł Świerc

Wiceprzewodniczącym - Jan Prażuch

Sołtysem – Eugeniusz Bartoń.

Została powołana Rada Sołecka.

Przewodniczącym został wybrany – Henryk Podleszka

Sekretarzem – Stanisław Markowski

Członkami: Wiktor Bochnia, Henryk Młynek, Jan Bursig, Edward Kumosz, Ernest Banaś.

Sekretarzem Gminnym PZPR był Józef Zdónek.

W czasie tej kadencji : wyasfaltowano ulice Chopena, Wieczorka i Cmentarną, wybudowano korektor deszczowy.

W 1982 roku w Nakle były 42 ulice.

Ze Świata.

26 kwietnia 1986 roku nastąpiła awaria elektrowni atomowej w Czarnobylu – Związek Radziecki (obecna Ukraina). Zostało skażonych sto tysięcy kilometrów kwadratowych ziemi. Wyszędiono 120 tysięcy ludzi.

Kadencja 1988 - 1992 (skrócona do 10 września 1990 roku)

Radnymi zostali:

1. Jan Prażuch
2. Karol Sojka
3. Emil Majewski
4. Hubert Cichos
5. Irena Minkina
6. Grażyna Bentkowska
7. Alfons Bereska
8. Czesław Dybich
9. Zofia Dziewior
10. Jan Kulawik
11. Stanisław Markowski
12. Henryk Młynek
13. Iwona Mokrus
14. Rajmund Franiel.

Naczelnikiem Gminnej Rady Narodowej został Józef Zdónek – do 10 września 1990r. i zastąpił go już jako wójt Henryk Ludyga

Przewodniczącym GRN został Jan Prażuch – do 10 września 1990r. i zastąpił go Henryk Hojka

Sołtysem – Eugeniusz Bartoń – zastąpił go Henryk Lenart

Przewodniczącym Rady Sołeckiej – Henryk Podleszka

W czasie tej kadencji wykonano:

- położono asfalt na ulicach: Klonowa, Kwiatowa, Sosnowa, Brzozowa, Sportowców oraz drugą połowę ulic Tysiąclecia i Wolności (duże zasługi w tym zakresie miał Jan Prażuch),
- usunięto nasyp na ulicy Wolności i połączono z ulicą Wieczorka,
- nastąpiło zakończenie gazyfikacji
- wyasfaltowanie drogi przez park
- ogrodzenie części parku płotem siatkowym
- ogrodzenie stawu "Hercok" płotem siatkowym.

LATA 1990 - 2000

Dnia 8 marca 1990 roku została uchwalona ustawa o samorządach – kadencja 1988 – 1992 zostaje skrócona do 10 września 1990 roku. Odbyły się wybory, które wyłoniły następujących radnych:

1. Ernest Bursig
2. Alfons Brol
3. Konrad Kruczek
4. Teodor Guzy
5. Janusz Winkler
6. Barbara Kwaśnik
7. Alfred Ferdyn

Michał Romowicz został wybrany radnym do Sejmiku Śląskiego w Katowicach.

Wójtem został wybrany – Henryk Ludyga. od 1993r. Barbara Kwaśnik Przewodniczącym Rady Gminy – Henryk Hojka.

Sołtysem oraz Przewodniczącym Rady Sołeckiej – Henryk Lenart.

W czasie tej kadencji wyłożono kostką betonową ulicę Szeroką.

Lata 1990 w Polsce następuje zmiana ustroju. Wprowadzono gospodarke wolnorynkową. Powstaje duża ilość sklepów i firm prywatnych.

Wybory do Rady Gminy w Świerklańcu

Kadencja 1994 – 1998 – radnymi zostali

1. Barbara Kwaśnik
2. Alfons Brol
3. Jerzy Siwy
4. Tadeusz Bochnia
5. Edward Wyżgoł
6. Sonia Myśliwczyk
7. Jacek Szczepanik
8. Grzegorz Kosmol

Przewodniczącym Rady Gminy został - Erwin Jagoda.

Wójtem – Barbara Kwaśnik do 13 lutego 1995 roku, następnie Jan Gajda.
Sołtysem i Przewodniczącym Rady Sołeckiej – Henryk Lenart.
Sekretarzem Rady Sołeckiej – Jan Bursig.

W tym okresie ułożono nawierzchnię z kostki betonowej na ulicach Barbary, Przyjaźni i Gawędy.

Mieszkaniec Nakła Śląskiego Jacek Malada w roku 1995 odbywał służbę wojskową na granicy Syryjsko – Izraelskiej – Wzgórza Golan w ramach Misji Pokojowej ONZ na Bliskim Wschodzie.

Wybory do Rady Gminy w Świerklańcu

Kadencja 1998 – 2002 - radnymi zostali wybrani:

1. Teresa Cichos
2. Barbara Kwaśnik
3. Adam Rozenbaum
4. Zdzisława Jakoktochce
5. Zofia Chromik
6. Jan Rybczyński
7. Antoni Krzęciesa
8. Teresa Romowicz

Wójtem Gminy - Jan Gajda

Przewodniczącym Rady Gminy – Antoni Krzęciesa

Sołtysem – Henryk Lenart

Przewodniczącym Rady Sołeckiej – Henryk Lenart.

Członkiem Kolegium do Spraw Wykroczeń przy Sądzie Rejonowym w Tarnowskich Górach z terenu Gminy Świerklaniec został wybrany Andrzej Sowa. (Uchwała Rady Gminy z dnia 22 września 1999 roku).

W czasie kadencji położono nawierzchnię z kostki betonowej na ulicy Gościnniej (część asfaltowa w 1993 roku) oraz ulice Styczyńskiego i Mickiewicza.

Założono sygnalizację świetlną na ulicy Głównej – przejście przy budynku byłej Rady Osiedlowej.

Z kraju - 12 marca 1999 roku Polska wstąpiła do NATO.

Ze świata – 11 września Al Kaida dokonała zamachu na 2 wieżowce zwane World Trade Center – uprowadzone samoloty uderzyły w wieżowce (które po półtorej godzinie zawaliły się. Wydarzyło się to w USA (Nowy Jork)

Trzeci samolot uderzył w budynek Pentagonu.

Czwarty z zamiarem uderzenia w Biały Dom nie doleciał do celu – terroryści zostali ubezwładnieni przez podróżnych przelatując nad Pensylwanią – wszyscy zginęli.

Ogółem zginęło 2977 osób z tego 343 strażaków którzy przybyli na ratunek (zginęło 6 polaków).

Lata 2000 - 2010

Wybory do Rady Gminy w Świerklańcu.

Kadencja 2002 – 2006 – wybrano następujących radnych:

1. Adam Rozenbaum
2. Maria Friedberg
3. Andrzej Sowa
4. Beata Nycz-Gerlich
5. Teresa Cichos

Przewodniczącym Rady Gminy – Henryk Hojka

Wójtem – Jan Gajda

Sołtysem – Andrzej Sowa.

Radnymi Powiatu Tarnogórskiego z terenu Gminy Świerklaniec zostały wybrane mgr Irena Róg i mgr Teresa Podleszka.

W 2006 roku oddano do użytku halę sportową przy Szkole Podstawowej.

Z kraju:

W dniu 1 maja 2004 roku Polska wstąpiła do Unii Europejskiej.

Ze świata:

2 kwietnia 2005 roku o godzinie 21.37 zmarł Ojciec Święty Jan Paweł II. Żałoba zapanowała w całym kraju i na świecie.

Wybory do Rady Gminy w Świerklańcu.

Kadencja 2006 - 2010. Radnymi zostali:

1. Marek Miś

2. Maria Friedberg

3. Teresa Cichos

4. Marek Cyl

5. Zdzisława Jakoktochce - (zmarła w czasie trwania kadencji)

Wójtem został wybrany – Adam Baron.

Przewodniczącym Gminnej Rady Narodowej – Henryk Hojka.

Sołtysem – Andrzej Sowa.

Przewodniczącym Rady Sołeckiej – Andrzej Sowa.

W tym okresie położono nawierzchnię z kostki betonowej na ulicach Wąskiej i Strażackiej, a na ulicy Orzechowskiej z płyt betonowych.

Z kraju:

Została zniesiona obowiązkowa służba wojskowa, powołano armię zawodową.

Powódź, która wystąpiła trzykrotnie w ciągu roku – straty obliczono na 12 miliardów złotych.

10 kwietnia 2010 roku pod Smoleńskiem rozbił się samolot TU 154 ,
Na pokładzie samolotu znajdował się Prezydent Lech Kaczyński z
małżonką Marią, były Prezydent na uchodźstwie Kaczorowski, posłowie,
senatorowie i dostojnicy państwowi. Zginęło 96 osób.

Ochotnicza Straż Pożarna z Nakła Śląskiego obchodziła Jubileusz 100-
lecia powstania.

Wybory do Rady Gminy w Świerkłańcu w dniu 21.11.2010 roku.

Kadencja 2010 - 2014

Wybrano następujących radnych:

- 1) Marek Miś
- 2) Maria Friedberg
- 3) Marek Cyl
- 4) Teresa Cichos
- 5) Jerzy Siwy

Przewodniczącym został wybrany – Marek Cyl.

Wójtem – Kazimierz Flakus

Sołtysem – Andrzej Sowa

Przewodniczącym Rady Sołeckiej – Andrzej Sowa

Od 1977 roku w Urzędzie Gminy w Świerkłańcu na ważnych
stanowiskach pracowali mieszkańcy Nakła Śląskiego, a mianowicie:

Zofia Skiba – Główna Księgowa

Krystyna Dyla – Starszy Inspektor do spraw Ewidencji Ludności

Otylia Kurzok – Kierownik do spraw Budownictwa

Konrad Wiśniowski – Kierownik Gospodarki Komunalnej

Gabriela Gros – Skarbnik

Maria Rozenbaum – Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego

Adam Rozenbaum – Kierownik Referatu Budownictwa

I Gospodarki Komunalnej

Alfons Brol – Inspektor Nadzoru na terenie Gminy
Agnieszka Nieścioruk – Referat Finansów
Jolanta Skalec – Referat Finansów
Jacek Barczyk – Referat Geodezji
mgr Grzegorz Żmijewski – Sekretarz Urzędu Gminy

Wśród mieszkańców Nakła – to duży procent z wyższym wykształceniem, którzy zajmowali w przeszłości lub zajmują obecnie ważne stanowiska w różnych dziedzinach życia na terenie województwa, a nawet kraju.

Nieżyjący mieszkańcy, którzy zajmowali ważne stanowiska i zawody:

Henryk Kaczmarczyk – lekarz ginekolog
Róża Jany Bursig – stomatolog
Ernest Bursig – Dyrektor Bytomskich Zakładów Urządzeń
Technicznych
Jan Bursig - Kierownik Pracowni Konstrukcyjnej , następnie Główny Konstruktor w Centralnym Biurze Konstrukcji Kotłów w Tarnowskich Górach
Starszy Inspektor ds. Projektowo Konstrukcyjnych w KWK Miechowice oraz innych Kopalniach na odpowiedzialnych stanowiskach
Józef Ziob – Starszy specjalista do spraw Ekonomicznych Huta Bobrek
Lidia Maksymowicz – aktorka } występowała na wielu scenach
Marian Maksymowicz - aktor } w Polsce: Rzeszowie, Białymstoku
Opolu, Zabrze i innych.
Antoni Gurba – kierownik szkoły podstawowej w Orzechu

Mieszkańcy, którzy zajmowali ważne stanowiska:

Ferdynand Skiba – Z-ca Komendanta Głównego Policji w Warszawie
Otrzymał stopień Generała Policji
Wykładowca w Wyższej Szkole Oficerskiej
W Szczytnie (posiada doktorat)
Wiesław Wolak – Pułkownik Wojska Polskiego – emeryt

Henryk Papala – Podpułkownik Wojska Polskiego – emeryt
Jadwiga Prażuch – W-ce Burmistrz Tarnowskie Góry
Konrad Bursig – Naczelnik Stacji PKP Tarnowskie Góry –
największej stacji towarowej w Europie
Bogdan Plaza – Naczelnik Lokomotywowni PKP w Bytomiu
Wojciech Wyciślak – Ordynator Oddziału Chirurgicznego
Szpitala Nr 3 w Tarnowskich Górach
Zbigniew Markowski – Z-ca Redaktora Naczelnego Telewizji
Katowice
Antoni Róg – muzyk Filharmonia Śląska w Katowicach
Teresa Wasielewska – Garboś – solistka i tancerka Zespołu Śląsk
w Koszęcinie
Bernard Jokiel - wykładowca na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach
Edukator Ogólnopolskiego Centrum Doskonalenie Nauczycieli Geografii
w Toruniu – w dorobku ponad 150 publikacji naukowych.
Reimer - muzyk Filharmonia Śląska w Katowicach

Lista mieszkańców, którzy zajmują ważne stanowiska i zawody
(rok 2010):

Jacek Szczepanik – Dyrektor Planetarium Śląskiego w Katowicach
Jolanta Źyckińska (z domu Dybich) – wykładowca w Wyższej Szkole
Psychologii Społecznej w Warszawie oraz
w Wyższej Szkole Psychologii Społecznej
w Katowicach (posiada doktorat)
Zbigniew Markowski – wykładowca na Uniwersytecie Śląskim
W Katowicach oraz w Wyższej Szkole
Teatralnej w Katowicach,
Redaktor Portalu Powiatu Tarnogórskiego
Danuta Cichos – Prokurator Prokuratury Apelacyjnej w Katowicach
Dorota Skiba - Lekarz Rodzinny w Ośrodku Zdrowia Świerklaniec
Iwona Markowska - Adwokat (Kancelaria w Gliwicach)
Marek Miś - Muzyk Filharmonia Śląska w Katowicach
Andrzej Miś - Muzyk Filharmonia Opolska w Opolu
Maria Hoinkis - Lekarz Stomatolog
Wenancjusz Szołtyś - Muzyk Filharmonia Śląska w Katowicach

Anna Kaczmarczyk – Stewardesa – Irlandzkie Linie Lotnicze,
początkowo była nauczycielką w Nakle.
Iwona Nowak – Lekarz anestezjolog
Marcin Tyrol – Aktor, występował na scenie Teatru Polskiego we
Wrocławiu, obecnie w Teatrze Dramatycznym w Warszawie
Renata Miś – Tancerka Opera Śląska w Bytomiu
Henryk Bursig – Bank Tkanek Katowice doktor nauk medycznych
Piotr Trojan – Aktor

Wielu mieszkańców Nakła otrzymało wysokie odznaczenia państwowe,
resortowe i wojewódzkie (Zasłużony w Rozwoju Województwa
Katowickiego, Zasłużony w Rozwoju Województwa Śląskiego).
Powinniśmy być dumni z naszych mieszkańców.

W roku 2010 w Nakle urodziło się 37 dzieci – 24 chłopców i 13
dziewczynek. Zmarło 43 mieszkańców.
Ogólna liczba ludności Nakła na stałe zameldowanych pod koniec 2010
roku wynosiła 3.823 osoby (na podstawie danych Urzędu Stanu
Cywilnego w Świerklańcu).
Powierzchnia Nakła wynosi 12,17 km kwadratowych.

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ CARITAS

Dom Pomocy Społecznej został zbudowany w 1899 roku z inicjatywy hrabiny Marii Henckel von Donnersmarck

Poświęcony 13 listopada tegoż roku pod nazwą Zakład Świętego Łazarza. Fundatorem był hrabia Łazarz Henckel von Donnersmarck. W domu tym wybudowano ołtarz przy którym odprawiano msze święte.

Powołano fundację, której założeniem było zastąpienie domu rodzinnego dla dziesięciu sierot, których ojcowie zginęli w kopalniach. Na tej podstawie powstał Dom Dziecka w Nakle Śląskim. Prowadzenie tego domu powierzono siostron zakonnym Boromeuszkom. Początkowo 5 sióstr objęło opiekę nad sierotami. Były to: Aurika Dudek, Irmina Gillmeister, Luizja Tey, Eligia Walter i Milbinga Wolf. Siostry prowadziły też ochronkę dla dzieci przedszkolnych, szkołę gospodarczą, naukę robót ręcznych oraz pielęgnację chorych poza domem. Po pierwszej wojnie światowej liczba sierot powiększyła się do dwudziestu. Natomiast po zakończeniu drugiej wojny w 1945 roku w zakładzie było 38 wychowanków. Zarząd nad domem objęła Opieka Społeczna w Tarnowskich Górach. Następnie Dom Generalny Sióstr Boromeuszek w Mikołowie wniósł prośbę o uzyskanie domu na własność Zgromadzenia. Dnia 27 listopada 1947 roku Urząd Likwidacyjny w Tarnowskich Górach przekazał siostron pod nazwą DOM DZIECKA ZGROMADZENIA SIÓSTR MIŁOSIERDZA - ŚWIĘTEGO KAROLA BOROMEUSZA w Mikołowie. Patronat nad domem objął Caritas Diecezjalny. Dzieci były przyjmowane na podstawie skierowań Wydziału Oświaty w Katowicach. W 1950 roku władze państwowe zlikwidowały Caritas Diecezjalny, a zarząd nad domem powierzono Zrzeszeniu Katolików CARITAS z oddziałem w Katowicach. Od 1 września 1954 roku zmieniono nazwę domu na Zakład Specjalny dla Dzieci CARITAS w Nakle Śląskim i przeznaczono go dla chłopców z głębokim upośledzeniem umysłowym. Od 1990 roku jest to Dom Pomocy Społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, przeznaczonym dla 60 mieszkańców. Obecnie znajduje się w nim 60 pensjonariuszy w wieku od 10 – 55 lat, rozlokowanych w 3 grupach (rok 2010). Jest to placówka pobytu stałego.

Od 1945 roku w Domu Pomocy pracowało 76 sióstr Boromeuszek, a przełożonymi były: Rigoberta Kirdiner, Adriana Jakubinek, Ludgarda Smolarczyk, Akwinata Kudło, Askania Moryc, Marianna Łada, Alodia Chwolik, Elżbieta Drosdz (2001), Celina Stachowiak (2004), Lidia Suchta

(2008). Siostrom Boromeuszkom, które pracowały i obecnie pracują w tym domu należy się wielki szacunek, ponieważ praca ta wymaga poświęcenia i serca.

SZKOŁA PODSTAWOWA im. KAI MIRECKIEJ

Została oddana do użytku 4 lutego 1912 roku. Przed 1912 rokiem nauka odbywała się w budynku na rogu ulicy Głównej i Dworcowej (budynek w którym do 2011 roku mieścił się Urząd Pocztowy. Szkoła do 1948 roku za patrona miała Króla Polski Bolesława Chrobrego. Po zakończeniu wojny w 1945 roku w szkole siedmioklasowej naukę rozpoczęło około 400 uczni. Wielkie zasługi w zorganizowaniu szkoły miała Pani Józefa Broy. Kierownikiem szkoły został mianowany Władysław Kuchta. We wrześniu 1946 roku, nastąpiła zmiana na stanowisku Kierownika szkoły w zastępstwie kierownictwo objął Paweł Broy. Liczba uczniów w szkole liczyła 503 uczni. Pan Broy prowadził szkołę do końca roku szkolnego 1946-1947. We wrześniu 1947 roku wraca Władysław Kuchta. W 1950 roku kierownikiem zostaje Jerzy Cedzich. W lutym 1954r. oddano do użytku dobudowane skrzydło szkoły od strony ulicy Barbary. We wrześniu 1966 roku wprowadzono w szkole system ośmioklasowy. Od 28 marca 1962 roku patronką szkoły została Małgorzata Fornalska. Od roku szkolnego 1967-1968 kierownikiem szkoły zostaje Krystyna Malarz do 7 września 1970 r. Kierownikiem szkoły zostaje Alojzy Benke. Od 1 września 1973 roku przekształcona na szkołę zbiorczą. Pierwszym dyrektorem zostaje Józef Kołodziej. Od 1 listopada 1973 roku dyrektorem był Alfred Szibielok. Pracował do 1984 roku. Szkoła zawdzięcza mu wiele zasług, sam złożył rezygnację. Ponownie na stanowisko dyrektora wraca Józef Kołodziej – w czerwcu 1990 r. przeszedł na emeryturę. Następnymi dyrektorami – chociaż w krótkich okresach byli: Barbara Kwaśnik, Irena Bączkowicz, Teresa Podleszka (około 5 lat), Barbara Kwiatosz, Jolanta Sorn-Tomczewska i Gabriel Rosocha. Obecnie dyrektorem jest Jerzy Mołodij. W roku 1999 nastąpiła reforma szkolna – wprowadzono 6-cio klasową szkołę podstawową i trzy letnie gimnazjum. Przy szkole wybudowano halę sportową, którą oddano do użytku w 2006 roku. Od 2006 roku szkoła za patronkę przyjmuje imię Kai Mireckiej wybitnej patriotki, byłej absolwentki szkoły w Nakle, obecnie zamieszkałej w Stanach Zjednoczonych. Na uroczystościach w dniu 12 września 2006 roku obecni byli zaproszeni goście: żona byłego

Prezydenta Jolanta Kwaśniewska, senator Kazimierz Kutz, Konsul USA w Krakowie Duncan Walker, Wojewoda Śląski Tomasz Pietrzykowski. Dnia 6 grudnia została powołana fundacja DZIECI ŚLĄSKA im. KAI MIRECKIEJ z siedzibą w Nakle Śląskim ulica Dworcowa 2 Powołano zarząd w następującym składzie: prezes – Teresa Podleszka, sekretarz – Grażyna Bentkowska, skarbnik – Marek Cyl, członkowie – Wojciech Kiedrzyń i Kazimierz Flakus.

Organem nadzorującym jest Rada Fundacji. Przewodniczący – Jerzy Siwy, członkowie - Anna Bursig, Gizela Mika i Tomasz Bursig. Zadaniem fundacji jest działanie na rzecz popierania rozwoju edukacji dzieci i młodzieży. W roku szkolnym 2010-20111 w szkole podstawowej uczyło się 179 uczniów, w gimnazjum – 93.

Od 1945 roku w szkole podstawowej i gimnazjum w Nakle Śląskim pracowało około 190 nauczycieli z tego 83 pochodzących z Nakła Śl. Wielu z nich wniosło bardzo duże zasługi dla szkoły między innymi: małżeństwo Paweł i Józefa Broy, Jerzy Cedzich, Alojzy Benke, Alfred Szibielok.

Kadra nauczycielska od 1945 roku w układzie alfabetycznym:

1. Badura Maria
2. Bączkiewicz Irena
3. Benke Alojzy
4. Ks. Bill Eugeniusz
5. Bonna Jolanta
6. Brożyńska (Kudlińska) Maria
7. Broy Józefa
8. Broy Paweł
9. Bujoczek (Jany) Gabriela
10. Cedzich Jerzy (senior)
11. Cedzich Jerzy (junior)
12. Cedzich Cecylia
13. Cesarz (Wienczek) Joanna
14. Chładowa Zofia
15. Cieśla Janina
16. Cofałka (Hajduk) Lidia
17. Czapla Renata

18. Czyba (Olszańska) Zofia
19. Ćwiączek Beata
20. Dąbrowski Mariusz
21. Domagała Henryka
22. Draus Bożena
23. Drosik Maria
24. Dyszy Katarzyna
25. Dziewior Danuta
26. Dziewior Elżbieta
27. Dziewior Małgorzata
28. Fengler (Piltz) Jadwiga
29. Ferdyn Stanisława
30. Fisior Elżbieta
31. Fornalczyk Janina
32. Franiel Iwona
33. Franusik Ewa
34. Friedberg Maria
35. Frymus Anna
36. Gacki Tomasz
37. Ganszczyk Maria
38. Garncarek Teresa
39. Gaździcki Ryszard
40. Głogowska (Byczek) Anna
41. Głogowska Jadwiga
42. Goj (Radziej) Katarzyna
43. Grabowska-Skrzypulec Barbara
44. Grubkówna Agnieszka
45. Gruszka Joanna
46. Grysko Józef
47. Gut Łucja
48. Gutkowski Wiesław
49. Haładyń Henryka
50. Harasimowicz Jerzy
51. Hilgner Edyta
52. Hojka Henryk
53. Honkisz Adrianna
54. Horzowska (Koszętka) Janina
55. Jakoktochce Zdzisława

56. Janas Łukasz
57. Janeczek (Skolik) Irena
58. Jankowiak Anna
59. ks. Jarczyk Jan
60. Jarka Ilona
61. Jojko Marta
62. Kaczmarczyk Anna
63. Kała Edmund
64. Kałuża Lucyna
65. Kasperek Bronisława
66. Kielar Elżbieta
67. Klistala Jan
68. Kołodziej Józef
69. Konarczyk-Węzyk Beata
70. Korzus Krystyna
71. Kotasińska (Sawicka) Alina
72. Kotuła Zbigniew
73. Koziorowska Katarzyna
74. Krupopowa Irena
75. Kuchta Eugenia
76. Kuchta Władysław
77. Kubica Janina
78. Kubanek Dominika
79. Kuna Danuta
80. Kuzienko Iwona
81. Kwaśnik Barbara
82. Kwaśnik Leszek
83. Kwiatosz Barbara
84. Lasia Jan
85. Lesz Aleksandra
86. Lukawska (Dolińska) Ewa
87. Malarz (Choińska) Krystyna
88. Manczewa- Wicik Wania
89. Marciniak Małgorzata
90. Markiewicz Adelajda
91. Mazur Małgorzata
92. Michalik Ewa
93. Mika Gizela

94. Minkina Irena
95. Miozga (Słodziak) Ewa
96. Miś – Gniełka Magdalena
97. Mizerska Anna
98. Mizerski Krzysztof
99. Mizerski Józef
100. Mokrus Iwona
101. Mołodij Jerzy
102. Mosur Stefania
103. Motyl Marta
104. Musialik – Kurzok Helena
105. Murzyn Agnieszka
106. Nawracała Stanisław
107. Nawracałowa Stanisława
108. Niedbałka Stanisława
109. Nierychło Magdalena
110. Nikoniuk Zofia
111. Nowak Anna
112. Nowakowska Mieczysława
113. Nowara Damian
114. Ochman Matylda
115. Ochocka Beata
116. Odoj Beata
117. Odoj Brunon
118. Orlicz Anna
119. Opara – Krupa Dorota
120. Paczuła (Maleńska) Eryka
121. Paruzel (Zielińska) Teresa
122. Ks. Pasierbski Roman
123. Ks. Paszko Piotr
124. Patoń Barbara
125. Pawlak (Rajczyk) Aneta
126. Pawlak Katarzyna
127. Pichura Andrzej
128. Pichura Jadwiga
129. Pietryga Aleksandra
130. Podleszka Paweł
131. Podleszka Teresa

132. Południkiewicz Tadeusz
133. Porc Maria
134. Proksz Adam
135. Ks. Przybylok Jan
136. Przybyła Stanisław
137. Przybysławska (Biernacka) Janina
138. Rams Adam
139. Regner Maria
140. Rosiński Stanisław
141. Rosocha Gabriel
142. Rudy Krystyna
143. Rutkowska Gabriela
144. Sejnota Danuta
145. Sikorska Janina
146. Simka Teresa
147. Sitarczuk Maria
148. Skiba – Klica Zdzisława
149. Skorupa Maria
150. Skrabania Joanna
151. Słania Barbara
152. Sobota Weronika
153. Sorn – Tomczewska Jolanta
154. Sosinka Magdalena
155. Spurek Lech
156. Stanecka Grażyna
157. Stanik Krystyna
158. Stanik Natalia
159. Ks. Swadźba Antoni
160. Szibielok Alfred
161. Szwarc Barbara
162. Szwugier Emnilda
163. Ślenczek Kazimiera
164. Torowa Aniela
165. Umiński Stanisław
166. Wach Halina
167. Wawszczak Renata
168. Wesołowska Małgorzata
169. Wieczorek Stefania

170. Wielgórecka Mirosława
171. Wielochowska (Łyko) Grażyna
172. Winkler Irena
173. Wlchojorgos Bożena
174. Woś (Malarz) Beata
175. Wrodarczyk Mirosława
176. Wyderka Bogusław
177. Wyderka Eugeniusz
178. Wyszyńska – Sobieraj Iwona
179. Zawadzki Piotr
180. Zawisza Zdzisław
181. Zielińska (Dusza) Grażyna
182. Zięba – Mazur Grażyna
183. Ziętał Danuta
184. Zogel Jadwiga
185. Zych Gertruda
186. Zyzik Janina
187. Żyła Ryszard

Nauczyciele pochodzący z Nakła pracujący w innych szkołach:

Irena Róg – Państwowa Szkoła Muzyczna w Tarnowskich Górach,
zajmowała stanowisko zastępcy dyrektora szkoły

Barbara Miś – Państwowa Szkoła Muzyczna im. Fitelberga w Chorzowie

Marek Miś – Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna w Bytomiu

Adam Synowiec – Szkoła Podstawowa w Bytomiu

Henryk Piwowarczyk - Szkoła Podstawowa w Bytomiu

Przewodniczący Komitetu Rodzicielskiego – których udało się odtworzyć:

1. Karol Gołąb
2. Jan Badura
3. Czesław Kozłowski
4. Stanisław Markowski
5. Ryszard Jaworski
6. Edward Wyżgoł
7. M. Małatyński
8. Ewa Sowa
9. Marek Piątkowic.

ZESPÓŁ SZKÓŁ AGROEKONOMICZNYCH I OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH IM. 1000-LECIA PAŃSTWA POLSKIEGO W NAKLE ŚLĄSKIM

Decyzją Ministerstwa Rolnictwa i Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach 1945 roku zostało utworzone 3-letnie Państwowe Gimnazjum Gospodarstwa Wiejskiego w Nakle Śląskim. Siedzibą szkoły stał się przejęty przez władze zamek hrabiego Henckel von Donnersmarcka wraz z czterohektarowym parkiem. Zostało uruchomione gospodarstwo 50-cio hektarowe rolniczo – ogrodnicze. Otwarcie szkoły nastąpiło 1 października 1945 roku. Naukę rozpoczęło 45 uczniów w jednej klasie. Dyrektorem został inż. Roman Mianowski.

Nauczycielami byli:

Inż. Józefa Mianowska

Aniela Perkowska

Jadwiga Karpińska

Inż. Edward Sroczyński

Inż. Witold Stankiewicz

Irena Orczyk

Oraz Józef Kotas jako instruktor rolny i Józef Mikuła instruktor ogrodnictwa. Religii uczył ks. Jan Jarczyk.

W roku szkolnym 1946-1947 były już dwie klasy, pierwsza liczyła 42 uczniów, druga 38. W roku szkolnym 1947—1948 istniały już 3 klasy do których uczęszczało 120 uczniów. Szkoła posiadała internat, który mieścił się na strychu w zamku oraz w budynku na terenie gospodarstwa szkolnego. W 1949 roku czasowo dyrektorem zostaje Wacław Paulus, a potem Stefan Depowski. W 1949 roku szkoła została przekształcona na czteroletnie Liceum Rolnicze. Utworzono 2 klasy, przyjęto 68 uczniów. W 1952 roku szkoła przejmuje całe gospodarstwo rolne o powierzchni 240

hektarów wraz z zabudowaniami i inwentarzem.

Kierownikiem gospodarstwa został inż. Stanisław Kotecki. Dyrektorem szkoły w tym czasie był inż. Józef Bielach. Od 1952 roku funkcję dyrektora objął Franciszek Grygerczyk, kierownikiem gospodarstwa został Jan Tarasek. Od 1955 roku dyrektorem został inż. Zdzisław Wyciślak do przejścia na emeryturę w 1982 roku. Jemu przypisuje się największe osiągnięcia w rozwoju szkoły. Doprowadził do wybudowania nowej szkoły z salą gimnastyczną, internatem na 250 miejsc, stołówką, domem nauczyciela, garaże, warsztaty, ogrzewane inspekty oraz kotłownię. Wszystkie obiekty zostały oddane do użytku w 1970 roku.

W 1982 roku dyrektorem zostaje inż. Józef Bielach, który pracował w tej szkole od 1952 roku. Zastępcami w tym czasie byli mgr Zenon Nowak i mgr inż. Jan Prażuch. W 1986 roku oddano do użytku gospodarstwo ogrodnicze oraz bloki mieszkalne przy ulicy Powstańców, w których były 54 mieszkania dla nauczycieli i pracowników gospodarstwa szkolnego.

W 1986 roku obchodzono 40-lecie szkoły.

W 1990 roku na emeryturę odszedł inż. Józef Bielach, nowym dyrektorem został mgr Zenon Nowak, a jego zastępcą był Jan Kiedrzyń.

Zostaje powołane Technikum Ekonomiczne.

W roku 1996 obchodzono 50-lecie szkoły, w uroczystości wystąpił ZESPÓŁ ŚLĄSK.

W 1996 roku powstało Technikum Agrobiznesu, w następnych latach wchodzi reforma oświatowa i następuje zmiana nazwy szkoły na Zespół Szkół Agroekonomicznych i Ogólnokształcących. W roku 2004 zostaje zlikwidowane Gospodarstwo Pomocnicze i zostają powołane Warsztaty Szkolne Rolniczo – Ogrodnicze. Kierownikiem zostaje mgr inż. Jadwiga Bujoczek. Stanowisko dyrektora obejmuje na krótko mgr inż. Jan Kiedrzyń. Następnie dyrektorem zostaje mgr Henryka Pawlik, która jest do chwili obecnej (rok 2010).

Po wprowadzeniu reformy oświatowej organem prowadzącym szkołę jest Starostwo Powiatowe w Tarnowskich Górach.

Od 1945 roku w szkole pracowało około 170 nauczycieli. Wymienieni zostali, którzy pracowali najdłużej i przyczynili się do rozwoju szkoły między innymi: Wyciślakowie, Pabianowie, Staszkieviczowie, Menclowie, Siekańscy, Ditmanowie, Kryszczuk, Paulus, Bielach, Nowak, Prażuch, Kiedrzyń, Podleszka i wielu innych znakomitych nauczycieli. Dyrektorami szkoły od 1945 roku byli:

1. inż. Roman Mianowski 1945 – 1949

2. Stefan Depowski	1950 – 1952
3. dr Franciszek Grygierczyk	1953 - 1955
4. inż. Zdzisław Wyciślak	1955 - 1982
5. inż. Józef Bielach	1982 - 1990
6. mgr Zenon Nowak	1990 - 2004
7. mgr Henryka Pawlik	2004

Wicedyrektorami byli:

1. inż. Piotr Krasnowski
2. mgr Józef Napieracz
3. inż. Józef Bielach
4. Eugeniusz Bartok
5. inż. Jan Tarasek
6. dr Adolf Siekański
7. mgr Józef Dziembała
8. inż. Maria Jankowska
9. mgr Władysław Wszolek
10. mgr Zenon Nowak
11. mgr Jan Prażuch

Zespół Szkół Rolniczych wykształcił kilka tysięcy absolwentów. Wielu z nich zajmuje ważne stanowiska w kraju. Są pracownikami wyższych uczelni, dyrektorami i nauczycielami różnego typu szkół, lekarzami, rolnikami i ogrodnikami. Posiadają doktoraty i tytuły profesorskie i tak: dr Wiesław Młynarczyk był wiceministrem Rolnictwa w latach 80-tych. Profesor dr hab. Janusz Żmija , dr hab. Jan Barteczko i dr Robert Witkowicz pracowali, a niektórzy jeszcze pracują na Akademii Rolniczej w Krakowie.

GOSPODARSTWO SZKOLNE

Przy Zespole Szkół Rolniczych im. 1000-lecia Państwa Polskiego

Po wyzwoleniu w 1945 roku z byłego majątku po Donnersmarckach wydzielono 50 hektarów pod gospodarstwo szkolne. Pozostała część majątku wraz z zabudowaniami przekazano Sandomiersko-Wielkopolskiej Spółce Nasiennej. Gospodarstwo stopniowo zaczęło zdobywać inwentarz żywy, zagospodarowywać pola. Uporządkowano ogrodnictwo, wybudowano stodołę. W roku 1952 szkoła przejmuje całe gospodarstwo rolne o powierzchni 240 hektarów wraz z zabudowaniami i inwentarzem. Od chwili powstania szkoły – gospodarstwo stanowiło jej integralną całość. Do Zespołu Szkół Rolniczych uczęszczało w ciągu roku średnio około 600 uczniów. W latach osiemdziesiątych powierzchnia gruntów wynosiła 346 hektarów. Pola obsiewane były jęczmieniem, pszenicą, rzepakiem i kukurydzą. Stan inwentarza w różnych latach kształtował się różnie – krowy, cielęta, bydło opasowe:

Rok 1977 – 241 szt. 1978 r. – 170 szt., 1979 – 177 szt. 1980 – 136 szt.

1981 – 186 szt. Trzoda chlewna: 1978 – 160 szt. 1979 – 486 szt. 1980 –

599 szt., 1981 – 706 szt. Dobrze było wyposażenie gospodarstwa w

ciągniki, jeden ciągnik przypadał na 17 hektarów użytków rolnych. W

okresie powojennym wybudowano nową chlewnię dla trzody chlewnej.

Zatrudnienie w gospodarstwie nie było wysokie, w przeliczeniu na 100

hektarów zatrudniano od 14 – 16 osób, resztę prac wykonywała młodzież szkolna.

W 1976 roku decyzją Wojewody Katowickiego powołano Zespół Szkół

Rolniczych w Nakle Śląskiem w skład którego wchodzi:

Technikum Rolnicze	(5-letnie)
Technikum Rolnicze	(3-letnie)
Zasadnicza Szkoła Rolnicza	(2-letnia)
Zasadnicza Szkoła Ogrodnicza	(2-letnia)
Zasadnicza Szkoła Mechanizacji Rolnictwa	(2-letnia)
Zaoczne Studium Zawodowe	(2-letnie)
Zaoczne Technikum Rolnicze	(3-letnie)

W całym zespole szkół w roku szkolnym kształciło się 700 uczniów.

Duże osiągnięcia miała pracownia ogrodnicza, która dbała o ogród, park i obejścia wokół szkoły. Dobrze rozwinięty był dział szkółkarski, duże zasługi miał w tym zakresie brygadzysta ogrodniczy Ryszard Szymczyk, który awansował na głównego specjalistę do spraw produkcji, a od 1993 roku był kierownikiem gospodarstwa szkolnego.

Od 1 lutego 2004 roku zostaje zlikwidowane Gospodarstwo Pomocnicze.

Nadzór nad szkołą przejmuje Starostwo Powiatowe w Tarnowskich Górach. Zostają powołane Warsztaty Szkolne Rolniczo – Ogrodnicze. Kierownikiem zostaje mgr inż. Jadwiga Bujoczek. Do 27 grudnia 2004 roku gospodarstwo posiadało 22 krowy i 11 koni, stanowiących bazę dla szkółki jeździeckiej. Starostwo Powiatowe przyznało szkole 52 hektary gruntów, przydzielono również zabudowania gospodarcze i sprzęt. Przez wszystkie lata gospodarstwo służyło uczniom do nauki i odbywania praktyk.

Największe osiągnięcia gospodarstwo miało w latach 1961 – 1975, gdy kierownikiem był mgr Jan Prażuch. W 1964 roku za wyniki produkcyjne gospodarstwa szkolnego – szkoła otrzymała sztandar Przechodni Ministra Rolnictwa.

W 1978 roku w gospodarstwie wybuch pożar – spaliła się część stodoły.

Również 28 grudnia 2010 roku z powodu wybuchu butli z gazem PROPAN powstał pożar w budynku mieszkalnym na terenie gospodarstwa przy ulicy Głównej – spłonęły 3 mieszkania, a 2 zostały zalane podczas gaszenia pożaru.

Kierownikami szkolnego gospodarstwa rolnego od 1945 roku byli:

Jan Tarasek

inż. Stanisław Kotecki

Władysław Kustwan
mgr Jan Prażuch
inż. Mieczysław Karwacki
Bolesław Kopacz
inż. Eugeniusz Miłuch
Janusz Jurek
Marek Szumilas
Ryszard Szymczyk
Roman Kurzac i Piotr Hanzel

ZAMEK

Został wzniesiony około 1860 roku (1852 – 1854 ?) w stylu neogotyckim przez hrabiego Karola Hugona von Donnersmarcka . W zamku znajduje się kaplicę. Posiadał sławną stajnię koni wyścigowych. Zamek został rozbudowany, dobudowano wieżę. W 1858 roku syn Hugona I Łazarz IV wraz z żoną sprowadzili się z Siemianowic na stałe do Nakła. Rodzina Donnersmarcków przebywała do 1945 roku. Po wyzwoleniu w zamku kwaterowały wojska Radzieckie, a potem Polskie. Po opuszczeniu zamku przez wojsko – decyzją Ministra Rolnictwa i Wojewódzkiego Urzędu w Katowicach zostało utworzone 3-letnie Państwowe Gimnazjum Gospodarstwa Wiejskiego. Siedzibą stał się zamek wraz z czterohektarowym parkiem. Po wyremontowaniu strych przeznaczono na internat były tam sypialnie dla chłopców, kuchnia i jadalnia znajdowały się w piwnicach, a na dole były sale lekcyjne.

W roku 1970 wybudowano nową szkołę i internat. Zamek przeznaczono dla młodzieży i słuchaczy Technikum Korespondencyjnego. W zamku mieściły się 4 klasopracownie ogrodnicze, cztery pomieszczenia W.G.D., klasopracownia maszynopisania, gabinet kierownika szkolenia praktycznego.

17 lipca 1992 roku cały ośrodek szkolny i park zostały dotknięte silną burzą połączoną z trąbą powietrzną. Park został zupełnie zdewastowany.

W roku 2004 wymieniono dach i położono dachówkę.

W następnych latach odbywała się w zamku wystawa p.t. BARWY ŚLĄSKA.

Od 2004 roku nadzór nad zamkiem sprawuje Starostwo Powiatowe w Tarnowskich Górach. W 2010 roku rozpoczęto kapitalny remont zamku. Po remoncie będzie się tu mieścić Ośrodek Kultury Śląskiej.

Od ulicy Głównej znajduje się brama wjazdowa trzyczęściowa w stylu neogotyckim , za nią droga prowadząca do zamku. Przy bramie stoi budynek mieszkalny, przed 1945 r. jak i po zamieszkiwała w nim rodzina Mikuły Józefa, który był ogrodnikiem w folwarku Donnersmarcków, potem mieszkali w nim rodziny Paulus i Bartoń. W zamku po 1945 roku mieszkali rodziny: Grygierczyk, Wyciślak, Siekański i Nowak.

OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA

Ochotnicza Straż Pożarna w Nakle Śląskim została powołana w roku 1910 przez Stowarzyszenie Związku Polaków. Pierwszymi założycielami byli: Józef Jany – Naczelnik Gminy Nakło, Emanuel Mrozek – Z-ca Naczelnika Gminy, Maciej Szczotka – Mistrz Piekarski, Franciszek Tomys – Mistrz Kowalski, Ferdynand Tychauer – Restaurator oraz Ramzer – pracownik umysłowy.

W skład Zarządu O.S.P. wchodził następujący druhowie:

Prezes	-	Ramzer
Sekretarz	-	Reinhold Lenard
Kasjer	-	Michler

Pierwszym Ogniomistrzem – Naczelnikiem Straży był Maciej Szczotka, który pełnił tę funkcję do 1943 roku. Jego zastępcą był Franciszek Tomys. Zespół ogniowy liczył 20 druhów, sprzęt przeciwpożarowy składał się z czterokołowej sikawki parokonnej oraz konnego beczkowozu. Pomimo represji ze strony niemieckiej w roku 1919 powołano nowy polski Zarząd O.S.P., którego Prezesem został druh Karol Kalus, który pełnił tę funkcję do 1939 r.

W roku 1931 została wybudowana remiza strażacka – dzięki staraniom ówczesnego Naczelnika Gminy Pawła Bujoczka. W następnych latach strażnicę rozbudowano. Wybudowano wieżę strażacką w której na parterze mieścił się areszt gminny, zaś nad halą remizy dobudowano piętro i poddasze, które później zaadaptowano na mieszkania dla członków O.S.P. Wybudowana w 1931 remiza strażacka służy strażakom po dzień dzisiejszy. Roku 1936 w Nakle Śląskim położono rurociąg wodny z którego strażacy mogli korzystać do celów przeciwpożarowych. We wrześniu 1939 roku wybuchła II wojna światowa. Działalność Ochotniczej Straży Pożarnej została zawieszona. Po wyzwoleniu w 1945 roku rozpoczęła działalność O.S.P. Nowymi założycielami byli: Paweł Safian, Paweł Susek, Edmund Safian, Józef Sekuła i Stefan Potempa.

Pierwszym komendantem został Paweł Safian, zastępcą Paweł Susek. Działalność straży po wojnie rodziła się w trudach, zaczęto gromadzić sprzęt przeciwpożarowy, pozyskano motopompę, która służyła przez wiele lat. Za ofiarną pracę społeczeństwo Nakła Śląskiego ufundowała strażakom sztandar. Na uroczystość wręczenia sztandaru przyjechał Wicewojeda Śląsko Dąbrowski płk. Jerzy Ziętek. W 1959 roku O.S.P. zakupiło używany wóz strażacki marki

Dodge.

W roku 1961 strażacy otrzymali nieodpłatnie z Zakładów Chemicznych w Tarnowskich Górach wóz strażacki marki BIDFORD.

W 1962 roku przy O.S.P. utworzono strażacką orkiestrę dętą "Strażak", której dyrygentem został Druh Antoni Grysko (był on również organistą w Kościele oraz dyrygentem chóru "Jutrzenka". W 1975 roku do posiadanego sprzętu jednostce przydzielono samochód bojowy Star 25. W 1977 roku straż wzbogaciła się o nowy samochód pożarniczy GBM na wojskowym podwoziu samochodu terenowego Star 266, który służy strażakom do dziś. W dniach 20 – 21 lipca 1985 roku podczas uroczystości Jubileuszu 75 – lecia, straż pożarna otrzymała kolejny sztandar. Na sztandarze wyhaftowano napis "Bogu na Chwałę – Ludziom na Pożytek". W roku 1995 O.S.P. Nakło Śląskie przystąpiła do składu Krajowego Systemu Ratowniczo – Gaśniczego. W roku 1992 jednostka otrzymała od Komendy Rejonowej Straży Pożarnej w Tarnowskich Górach samochód bojowy marki Żuk GLM 8 . W 1997 roku zamontowano system alarmowania K.S.R.G. używany jest do dnia dzisiejszego. Tegoż roku podczas powodzi w rejonie Raciborza w akcji ratunkowej brała udział O.S.P. Nakło Śl. Strażacy ulegli tam wypadkowi. Fala powodziowa uderzyła w samochód bojowy i zmiotła go do rowu. Samochód wraz ze strażakami w szybkim tempie zaczął tonąć. Tylko przytomność umysłu strażaków uratowała ich. Pomimo tego wypadkowi ulegli prezes – Rajmund Safian i członek Arkadiusz Przywara. Samochód został zniszczony. Dnia 16 kwietnia 2006 roku reaktywowano działalność Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej. 28 lutego 2008 roku dokonano nieznacznych zmian w składzie zarządu i komisji rewizyjnej. Obecny skład: Prezes - Gerard Nickel, Wiceprezes – Krzysztof Czernachowski, Naczelnik – Kazimierz Glanc, Zastępca Naczelnika – Marcin Kaczmarczyk, skarbnik – Rafał Dybich, Sekretarz – Bernard Bączkiewicz, Gospodarz – Artur Marchewka, Kronikarz – Arkadiusz Przywara, członek – Ryszard Wrzeciono.

W 2009 roku jednostka wzbogaciła się o samochód marki Mercedes 290, który przeznaczono do patrolowania zalewu Nakło – Chechło. W roku 2010 obchodzono Jubileusz 100-lecia Ochotniczej Straży Pożarnej w Nakle Śl.

Od 1945 roku setki strażaków ofiarnie służyło społeczeństwu – nie sposób ich wszystkich wymienić. Zostali wymienieni komendanci i prezesi od 1945 roku, a są nimi: Paweł Safian, Paweł Cyba, Jerzy Bednarczyk, Jan

Tarasek, Paweł Sowa, Karol Gołąb, Wilhelm Renka, Stanisław Krawczyk, Wiktor Bochnia, Rajmund Żydek, Jan Rumut, Alfons Safian, Rajmund Safian. Od 25 lutego 2006 roku Prezesem jest Gerard Nickel.

Nie sposób nie wymienić Edwarda Kumosza, który był wiceprezesem i wieloletnim skarbnikiem, a w straży służył 60 lat. Został odznaczony medalem i dyplomem od Prezesa Głównego Związku OSP – Waldemara Pawlaka.

Straż pożarna z Nakła Śląskiego brała udział w gaszeniu bardzo dużej ilości pożarów, wymienione zostaną największe:

Pożar Rafinerii w Czechowicach – Dziedzicach	rok 1971
Pożar lasu Nadleśnictwo Świerklaniec	rok 1982
Pożar lasu Nadleśnictwo Brynek	rok 1984
Pożar lasu Nadleśnictwo Brynek	rok 1986
Pożar lasu Nadleśnictwo Świerklaniec	rok 1988
Gigantyczny pożar w okolicy Olkusza	rok 1990
Pożar lasu pod Kuźnią Raciborską	rok 1992
Neutralizacja wycieku kwasu siarkowego w Nakle Śl. (46 ton – wykolejony wagon)	rok 2000

Od 1945 roku w remizie strażackiej mieścił się Urząd Pocztowy a po wyprowadzeniu w 1977 roku pomieszczenia przeznaczono na biura i świetlicę dla strażaków.

SPORT W NAKLE ŚLĄSKIM

Nazwa Klubu Sportowego "ORZEŁ NAKŁO" pochodzi z 1929 roku. W roku 1933 Klub zmienia nazwę na Strzelec Nakło. Po wojnie w roku 1945 klub sportowy przybrał nazwę L.K.S. Nakło. W marcu 1945 roku wytyczono boisko sportowe na gruntach po Donnersmarcku, grunty te zostały objęte reformą rolną. Boisko spełnia swoją rolę do dziś. W listopadzie 1945 roku na zebraniu wiejskim dokonano wyboru zarządu. Prezesem został Wiktor Cichos, sekretarzem – Stanisław Wyżgoł a skarbnikiem – Józef Kałuża. Zgłoszono drużynę do rozgrywek Klasy C. W sezonie rozgrywek w roku 1947/1948 , drużyna zdobywa awans do klasy B. Prezesem klubu był Sylwester Michalik, nie było trenera – zajęcia prowadził Gerhard Blida, który był kapitanem drużyny. W sezonie roku 1948/1949 drużyna awansuje do klasy A. Nadal drużynę trenował Gerhard Blida. Od 1951 roku drużyna spada do klasy B do sezonu 1954/1955 uczestniczy w rozgrywkach tej klasy. W latach od 1955 do 1961, drużyna występowała w klasie A. W roku 1960 oddano do użytku wybudowaną szatnię, gospodarzem zostaje Bernard Karch. Następnie do roku 1968 występuje w klasie B i w czerwcu tegoż roku powraca do klasy A. Prezesem był Ernest Reiner, a trenerem Bogusław Noszczyński. W roku 1970 ponownie spada do klasy B i po pierwszym sezonie powraca do klasy A. Prezesem był Mieczysław Noszczyński, a trenerem Konrad Kruczek. W latach od 1971 do 1975 drużyna występuje w klasie A, następnie spada do klasy B i występuje w niej do 1978 r. Następnie powraca do klasy A. Trenerem był Konrad Kruczek, a od stycznia 1978 roku Jerzy Żydek z Ruchu Radzionków. W sezonie roku 1981/1982 drużyna awansowała do klasy terenowej. Prezesem był Ryszard Nowak, a trenerem Jan Stroka. W latach 1982 do 1986 – drużyna występowała w klasie terenowej, następnie spadła do klasy A. W roku 1991 awansowała do klasy okręgowej grupy IV Katowice. Prezesem był Rajmund Franiel, a trenerem A. Krzęciesa. W klasie okręgowej występuje do dnia dzisiejszego. Prowadzone były również drużyny juniorów i trampkarzy. W drużynie ORŁA NAKŁO występowało wielu wybitnych piłkarzy, jak:

Piotr Brol, który przeszedł do pierwszoligowej Polonii Bytom jako bramkarz – grał również w ŚLĄSKU WROCŁAW. Został też powołany do reprezentacji Polski, brał udział w meczach międzypaństwowych.

Następni to: Mieczysław Noszczyński, Edward Wiechuła, Ginter Holewa, Józef Bednarek, Jan Kurzok, Józef Kurzok i wielu innych.

Prezesami od 1945 roku byli: W.Cichos, S.Michalik, J.Murzyn, K.Podleszka, S.Wyżgoł, B.Sitek, R.Nowak, R.Franiel, J.Rekus, J.Materla, A.Rozenbaum.

Trenerami od 1945 roku byli:

G.Blida, A.Hałagan, E.Szefer, B.Kraże, B.Noszczyński, A.Hałagan, Szmid, J.Labus, Cz.Sołek, Bednarek, K.Kruczek, J.Krasówka, P.Brol, J.Żydek, R.Tobór, Stroka, G.Koszera, K.Seweryn, J.Ilnicki, H.Zuza, A.Krzęciesa, A.Lorencki, W.Blakiewicz, J.Gołkowski, J.Bujoczek, A.Kwap, H.Macioł.

Były również sekcje: lekkoatletyczna, tenisa stołowego, hokeja na lodzie, szachowa, kolarska i piłki ręcznej. Nasi sportowcy byli też zawodnikami drużyny ciężarowców ŚLĄSKA Tarnowskie Góry. Do najbardziej znanych należy zaliczyć Fryderyka Miś, który 27 razy poprawiał rekord Polski juniorów. Był 3-krotnym mistrzem świata i mistrzem Europy w podnoszeniu ciężarów. Utalentowanymi byli również : Karch, Szczepanik, Krawczyk i Świątek.

Duże osiągnięcia mieli również trenerzy z Nakła Śląskiego w innych dyscyplinach – A.Gacka – w kajakach, który doprowadził zawodników Bętkowskiego i Mizerskiego do finału Mistrzostw Polski juniorów.

Trener Lubos ma duże osiągnięcia w karate.

Należy też nadmienić, że rozbudowano budynek szatni w Nakle Śląskim i oddano do użytku w 2010 roku.

CHÓR JUTRZENKA

Potrzeba przetrwania polskości, oraz dążenia do niepodległości skłoniło do odradzania się ruchu śpiewaczego na ziemiach polskich w początkach XX wieku. W czerwcu 1911 roku powstaje w Nakle Śląskim – Towarzystwo Śpiewacze "Jutrzenka" jako chór męski.

Inicjatorami założenia Towarzystwa byli: Franciszek Żydek, jego bracia Stanisław i Karol, Augustyn Badura, Paweł Kaczmarczyk, Jan Mol i Karol Cichos. Dyrygentem został wspomniany Franciszek Żydek.

Po zakończeniu I-szej wojny światowej ruch śpiewaczy na Śląsku zaczął rozwijać się żywiołowo.

Towarzystwo Śpiewacze "Jutrzenka" zarejestrowano w Związku Śląskich Kół Śpiewaczych w 1919 roku. Spotkania i próby chóru odbywały się w salce gospody Pana Stanowskiego przy ulicy Głównej. W latach 1930 – 1939 chór Jutrzenka występował przed ludnością Nakła Śląskiego i okolic. Dochód z koncertów przeznaczono na pomoc dla bezrobotnych. Druga wojna światowa i okupacja dotknęła także chórzystów nakielskich. W obozie koncentracyjnym w Oświęcimiu zginęli dwaj inicjatorzy powstania chóru - Augustyn Badura i Jan Mol. Działalność Towarzystwa Śląskiego Jutrzenka została wznowiona w lipcu 1945 roku. Chór liczył 37 śpiewaków, którzy spotykali się w świetlicy Gimnazjum Rolniczego w Nakle Śląskim. We wrześniu 1946 roku chór uczestniczył w Ogólnopolskich Dożynkach w Opolu. W latach 1945 – 1954 chór "Jutrzenka" oprócz "Wieczorów Pieśni" organizował zabawy taneczne, zawody strzeleckie, turnieje bilardowe, przedstawienia teatralne. Zorganizowano również wycieczki do Żędowic, Szczyrku, Dzierżna i Wisły.

25 sierpnia 1949 roku w Nakle Śląskim odbyła się wielka uroczystość poświęcenia sztandaru chóru, który zakupiono ze składek członków i społeczności. Chór w tym czasie liczył 50 członków, w następnych latach pomimo zaangażowania zarządu spadła liczebność członków do 23 osób. W styczniu 1954 roku chór przeszedł pod patronat Zakładów Wapienniczych w Nakle Śląskim – nastąpiło ożywienie działalności. W sierpniu 1961 roku chór obchodził Jubileusz 50-lecia istnienia. Po jubileuszu znowu działalność chóru słabnie i zostaje zawieszona, pomimo tego pieśń chóralna rozbrzmiewała przy kościele pod kierunkiem organisty Antoniego Grysko.

W 1984 roku dzięki staraniom miłośników pieśni chóralnych Grażyny

Bentkowskiej, Konrada Szoltyśka, Henryka Młynka i Zenona Nowaka reaktywowano działalność chóru "Jutrzenka". Funkcję dyrygenta objęła mgr Irena Róg. Zespół liczył 32 członków. 24 marca 1991 roku chór "Jutrzenka" wystąpił wraz z chórem i orkiestrą Państwowej Filharmonii Śląskiej w Katowicach. Czteryestu - osobowa grupa śpiewaków w tym również chór "Jutrzenka" udali się na występy do Włoch. Wystąpili na Monte Casino, wzięli udział w spotkaniu z Ojcem Świętym Janem Pawłem II na placu Św. Piotra z bezpośrednią z Nim rozmową.

Zaśpiewano pieśń "Jaskółeczka" i "Szła Dzieweczka". Wiosną 1995 roku z inicjatywy dyrygentki Ireny Róg chór wyjechał do Holandii na uroczystość obchodów 50-cie odzyskania niepodległości i 50-lecia urodzin Królowej Beatrix. Wystąpił w koncercie galowym w miejscowości Sprang Capelle transmitowanym przez telewizję. Zespół chóru odwiedził cmentarz żołnierzy polskich w Bredzie, gdzie został powitany przez kombatantów II wojny światowej i Polaków zamieszkałych w Holandii. Podczas tego wyjazdu zwiedzili: Amsterdam, Rotterdam, Hagę oraz Antwerpie w Belgii.

W dniach od 1 – 5 października 1998 roku chór Jutrzenka koncertował w Rothenbach (koło Norymbergii) w Niemczech, zaś 24 października w Orłowej Lutyni (Czechy). Wydarzeniem w 1999 roku był udział w uroczystościach w związku z wizytą Ojca Świętego w dniu 15 czerwca w Gliwicach. W tym też roku z chóru odeszła dyrygentka mgr Irena Róg. Z inicjatywy Zarządu chóru nadano Jej tytuł Honorowego Dyrygenta "Jutrzenki" podpisanego przez władze Polskiego Związku Chórów i Orkiestr.

Od września 1999 roku pracę z chórem podejmuje mgr Ewa Zug. Dniach 14 – 24 października 1999 roku chór wyjeżdża do Francji – miejscowość Poitiers. Koncerty odbywają się pod dyрекcją mgr Ireny Róg z udziałem mgr Ewy Zug. Chór zwiedził Strasburg, Poitiers, Paryż oraz zamki na Loarę. Rok 2002 chór Jutrzenka wyjeżdża do Czech – koncertuje w Orłowej Lutyni. Od 28 listopada do 1 grudnia 2003 roku chór wyjeżdża do Rothenbach (Niemcy). Główny koncert odbył się 30.11.2003 roku w Kościele Katolickim, po występach chór przyjęto owacyjnie. 5 listopada 2005 roku chór koncertował w Orłowej Lutyni (Czechy). W dniu 8 lipca 2006 roku chór "Jutrzenka" w Nakle Śląskim obchodzi 95-lecie istnienia. Chór "Jutrzenka" w czasie swego istnienia dał setki koncertów w kraju i zagranicą – nie sposób wszystkich opisać. Szczegółowo opisane jest w wydaniu z okazji Jubileuszu 95-lecia pt. "Chór Jutrzenka" z Nakła

Śląskiego rok 1911-2006.

LATA	DYRYGENCI	PREZESI
1911-1913	Franciszek Żydek	Antoni Łuszczyk
1914-1918	Działalność zawieszona	
1919-1923	Franciszek Żydek	Antoni Łuszczyk
1924-1936	Wilhelm Karch	Paweł Sołtysek
1939-1945	Działalność zawieszona	
1945-1952	Wilhelm Karch	Paweł Sołtysek
1953	Teodor Guzy	Stanisław Gad
1954-1961	Antoni Grysko	Ryszard Roczek
1961-1984	Działalność zawieszona	
1984	Irena Róg	Henryk Młynek
1985-1988	Irena Róg	Bernard Grała
1989-1993	Irena Róg	Jerzy Hoinkis
1993-1999	Irena Róg	Helena Karch
1999-2000	Ewa Zug	Helena Karch
2000-2006	Ewa Zug	Gerard Nowak
2006-2010	Ewa Zug	Gerard Nowak

STACJA PKP II KLASY NAKŁO ŚLĄSKIE

Linia kolejowa Bytom – Tarnowskie Góry – Wrocław została wybudowana w 1871 roku. Po wojnie w 1945 roku stacja posiadała 8 torów. Tory nr 1 i 2 jako tory główne. Tory nr 3, 4 i 6 jako główne dodatkowe, tory nr 5 i 7 jako tory odstawcze. Tor nr 8 - odstawczy dla podstawiania wagonów wapniarek pod załadunek dla Zakładu Wapienniki. Na tory 5 i 7 podstawiane były wagony pod załadunek, oraz do wyładunku dla Gminnej Spółdzielni Świerklaniec, AGROMA Świerklaniec, Instytutu Sadownictwa, Gospodarstwa Szkolnego w Nakle Śląskim oraz innych odbiorców.

Ze stacji Nakło Śląskie do stacji Radzionków prowadziły cztery tory szlakowe. Z Nakła Śląskiego do Tarnowskich Gór trzy tory szlakowe. W roku 1963 tor szlakowy nr 2 z Tarnowskich Gór do Nakła Śląskiego dla większej przelotności pociągów podzielono na trzy odstępy i wprowadzono blokadę samoczynną.

Do stacji należał: budynek dworcowy, budynek gospodarczy, dwie nastawnie od strony Tarnowskich Gór i Radzionkowa, dwa posterunki dróżnika przejazdowego oraz budynek na peronie dla dyżurnego ruchu peronowego. Do lat siedemdziesiątych były semafony mechaniczne – ramienne. Semafony były oświetlane na noc lampami naftowymi. Na noc były zapalane, a w dzień gaszone. Tak samo było ze zwrotnicami.

Załoga stacji liczyła 25 osób:

- 1 zawiadowca stacji
- 4 dyżurnych ruchu dysponujących
- 4 dyżurnych peronowych
- 8 nastawniczych
- 4 kasjerki biletowe
- 1 pracownik handlowy
- 2 robotników stacyjnych
- 1 sprzątaczką

Pierwszym zawiadowcą stacji był Paweł Badura. Dyżurnymi ruchu pochodzącymi z Nakła Śląskiego byli: Józef Podzimski, Alfred Lis, Stanisław Markowski. W latach późniejszych Tadeusz Kwosek, Dariusz Gembołys. Pozostali dyżurni ruchu dojeżdżali z Tarnowskich Gór i okolic. W budynku dworcowym mieściła się kasa biletowa i poczekalnia które w zimie ogrzewana były piecem węglowym, czynne była całą dobę. W latach sześćdziesiątych mieścił się na dworcu również bufet – miejscowi piwosze

przychodzili na piwo kufłowe.

Z każdym rokiem wzrastał ruch pociągów. Największy był w latach 60-80-tych. Przez stację Nakło Śląskie przejeżdżało w ciągu doby w obu kierunkach około 320 pociągów , w tym około 80 pasażerskich.

Były to relacje:

Kluczbork – Katowice przez Bytom

Lubliniec – Katowice przez Siemianowice

Tarnowskie Góry – Katowice przez Bytom

Tarnowskie Góry – Ząbkowice

Tarnowskie Góry – Katowice przez Siemianowice

Zduńska Wola – Katowice przez Bytom

Katowice – Kluczbork

Katowice – Lubliniec

Katowice – Zduńska Wola

Katowice - Siemkowice

Katowice – Wieluń – Kępno

Kursowały również pociągi dalekobieżne relacji:

Katowice – Gdynia

Katowice – Kołobrzeg (Ustka)

Katowice – Poznań

Katowice – Wrocław

Kraków - Poznań

I w kierunkach odwrotnych.

W sezonie wakacyjnym kursowały:

Poznań – Zakopane i Zakopane – Poznań

Katowice – Ustka i Ustka – Katowice.

Do 1970 roku pociągi były obsługiwane przez parowozy, a w latach następnych przez lokomotywy spalinowe zwane "Gagarinami" produkcji Radzieckiej. Po z elektryfikowaniu linii kolejowej, pociągi prowadziły elektrowozy. Pociągi pasażerskie na krótkich trasach obsługiwały jednostki elektryczne. Zmieniono wtedy semafony i zwrotnice z mechanicznych na elektryczne. W latach sześćdziesiątych i siedemdziesiątych w pociągach kursowały wagony piętrowe (zwane Bip-ami), z radiofonizowane – zapowiadane były stacje. Wagony te były sprowadzane z NRD (była Niemiecka Republika Demokratyczna).

W roku 1964 zlikwidowano posterunek dyżurnego ruchu peronowego i posterunek dróżnika od strony Tarnowskich Gór. W latach osiemdziesiątych z powodu pogarszającej się sytuacji na PKP zwolniono nastawniczych na nastawni od strony Tarnowskich Gór, a następnie pracownika handlowego, robotników stacyjnych, sprzątaczkę i na końcu kasjerki biletowe. Od 1 lipca 2001 roku zamknięto kasę biletową i poczekalnię (na drzwiach powieszono kłódkę). Od tego czasu bilety nabywane są w pociągu u konduktora lub kierownika.

Ruch pociągów zmniejszył się – towarowych o ponad 60%, pasażerskich jeszcze więcej. Tory stacyjne nr 5 i 7 zostały rozebrane. Rozebrano również budynek dyżurnego ruchu peronowego oraz budynek gospodarczy.

Zakłady Spółki "Dolnak" zostały zamknięte.

W latach siedemdziesiątych wybudowano obok stacji blok mieszkalny dla 15 rodzin kolejarskich.

Obecnie na stacji PKP Nakło Śląskie pracuje 8 osób: 4 dyżurnych ruchu i 4 nastawniczych.

W latach sześćdziesiątych na stacji Nakło Śląskie obok nastawni dysponującej od strony Tarnowskich Gór wydarzyła się katastrofa kolejowa – wykoleiło się około 10 wagonów w pociągu. Wagony zostały całkowicie zniszczone, wysypało się z nich około 200 ton węgla.

W 1964 roku była zima stulecia, wystąpiły duże opady śniegu (około metra, tworzyły się wysokie zasy śnieżne. Ruch pociągów został sparaliżowany, pociągi pasażerskie miały opóźnienia na czas nieograniczony. Opóźnienia dochodziły do dwudziestu czterech godzin. Na stacji Nakło zatrzymywały się pociągi poza peronem, gdyż w peronie toru były mocno zasypane. Pociąg po zatrzymaniu nie umiał potem ruszyć. Na torze Nr 3 pociąg towarowy został zasypany śniegiem, stał całą dobę, dopiero w przysłane na pomoc lokomotywy – jedna z przodu, druga na końcu dały efekt. Do odśnieżania użyto miotacza (urządzenie z silnikiem samolotowym).

W nocy z 28 – 29 października 2000 roku na torze nr 2 w okolicy stacji PKP Nakło Śląskie od strony Tarnowskich Gór wykoleił się wagon cysterna w pociągu towarowym. Z uszkodzonego wagonu – nastąpił wyciek 46 ton kwasu siarkowego.

Zawiadowcami od 1945 roku byli:

Paweł Badura - mieszkał w Nakle Śląskim obok dworca

Emil Cieśla - mieszkał w budynku dworcowym
Władysław Soiński - mieszkał w Tarnowskich Górach
Konrad Bursig – mieszkał w Nakle Śląskim
Alfons Ziob – mieszkał w Strzybnicy
Henryk Sprot – mieszkał w Tarnowskich Górach.

PRZEDSZKOLE

Przedszkole w Nakle Śląskim w 1930 roku (jako ochronka) mieściło się w Domu Opieki Społecznej.

Ochronką kierowała Siostra Boromeuszka Adrianna Jakubinek, która pracowała z wyjątkiem okresu wojennego aż do 1960 r. W 1954 roku przedszkole przeniesiono do piwnic szkoły podstawowej (w krótkim okresie mieściło się w budynku Rady Osiedlowej. Od 1956 r.

kierownikiem była Anna Szymanek.

W roku 1960 z inicjatywy i staraniem Pana Eugeniusza Bartonia i Konrada Szoltyśka rozpoczęto budowę przedszkola.

Na polecenie Inspektoratu I. H.W. przy Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Tarnowskich Górach przystąpiono do budowy. Nadzór z ramienia Powiatu sprawował Karol Kubecki.

Budowę przedszkola wykonało Wojewódzkie Przedsiębiorstwo Terenowe w Radzionkowie. Przedszkole budowano w ramach programu rządowego 1000 Szkół na Tysiąclecie Państwa Polskiego. Wybudowano wiatę i urządzono plac zabaw.

Dnia 1 grudnia 1961 roku budynek przedszkola oddano do użytku. Na uroczystości otwarcia było dużo zaproszonych gości z Województwa i Powiatowych władz oświatowych. Uczestniczyły również władze partyjne i terenowe.

Przemówienie wygłosił Inspektor Szkolny oraz Kierowniczką Przedszkola Anna Szymanek. Nastąpiło przecięcie wstęgi i wręczenie kluczy. Odbyła się też część artystyczna – dzieci recytowały wiersze i śpiewały piosenki.

W pierwszych latach były cztery grupy przedszkolaków, obecnie pięć. (rok 2010) Dwie grupy maluchów, jedna średniaków i dwie starszaków.

Przedszkole może przyjąć 100 przedszkolaków.

Pierwszymi nauczycielami były:

Adrianna Jakubinek

Łucja Jany

Anna Kozacka -Szymanek

Hildegarda Krzyżańska

Gertruda Proksz

Maria Brzezińska

Dyrektorami po 1945 roku byli:

1. Anna Szymanek
2. Irena Baron
3. Danuta Stolarczyk (1986-2007)
4. Kornelia Sulik (2007 do nadal)

Nauczycielami byli:

Anna Kozacka – Szymanek
Łucja Jany - Hoinkis
Hildegarda Krzyżańska
Eugenia Grajcar
Gertruda Proksz
Maria Brzezińska
Anna Lubos
Urszula Szier – Rusek
Aniela Burda
Agnieszka Pańta – Matejka
Irena Szolc – Nas
Sabina Kubanek
Agata Paliga
Janina Widerek
Halina Brol
Wioletta Godlewska
Irena Baron
Kornelia Słota – Sulik
Urszula Leśniewska – Horzela
Grażyna Surgiel
Dorota Gałucha – Kaczmarczyk
Henryka Idzik
Liliana Maćkowiak
Kazimiera Rutkowska – Banaś
Bożena Pławiak
Alicja Bujoczek
Danuta Stolarczyk
Bogusława Cierpiół
Danuta Malada – Musioł
Marzena Przybysławska
Iwona Kiera – Idzik

Katarzyna Lazar – Czapla
Eulalia Foks
Wioletta Wysypoł
Ewa Wilczek

Obecni nauczyciele (rok 2010)

1. Wioletta Wysypoł
2. Ewa Wilczek
3. Eulalia Foks
4. Marzena Mocek
5. Danuta Musioł
6. Ewa Tomaszewska – Niedopad
7. Katarzyna Lazar – Czapla
8. Iwona Kieraźduk

Pomoc nauczycielska z długoletnim stażem pracy:

- 1) Łucja Noszczyńska
- 2) Anna Wygasz
- 3) Anna Patoń
- 4) Magdalena Gajda

Intendentki:

- 1) Helena Dziuk
- 2) Lidia Jany
- 3) Zofia Wielgórecka
- 4) Cecylia Gatys
- 5) Beata Wojciechowska
- 6) Żydek

Kucharki:

- 1) Eugenia Jany
- 2) Krystyna Opara
- 3) Krystyna Karch
- 4) pomoc – Gabriela Cuber

Komitet Rodzicielski od 1954 roku

1. Eugeniusz Bartoń (był również gdy przedszkole mieściło się w szkole)
2. Wiktor Bochnia
3. Konrad Szołtysek
4. Jadwiga Bielawska
5. Józef Purgoł
6. Stanisław Markowski
7. Ryszard Ledwig
8. Barbara Kwaśnik
9. Kornelia Wrzeciono

Wspomnienia Przewodniczącego Komitetu Rodzicielskiego z lat 1970.

Do obowiązków Przewodniczącego należało wzięcie udziału w obchodach Dnia Nauczyciela, Dnia Dziecka, Dnia Babci, Dnia Matki i Ojca, zakończenia roku szkolnego, zorganizowanie zabawy karnawałowej - dochodowej. Aby dochód był większy zorganizowano bufet, loterię, robiono kotyliony. Dochód z zabawy przeznaczano na zakup zabawek i wycieczki. Dochód z jednej z zabaw przeznaczono na zakup rzutnika i filmów Lolka i Bolka, ileż to radości miały dzieci, gdy wyświetlano te filmy. (Był to początek, gdy powstawały te filmy).

Zorganizowano wycieczki do Wesołego Miasteczka w Chorzowie, ZOO, Planetarium oraz na lotnisko w Mierzęcicach. Za zgodą pilota kapitana pozwolono wejść dzieciom do samolotu. Z oględzin samolotu było dużo radości.

KOŁO PSZCZELARZY

Koło Pszczelarzy w Nakle Śląskim zostało założone 16 marca 1956 roku na zebraniu w świetlicy zakładu wapienniczego.

Wybrano Zarząd – Prezesem został Paweł Broy, Sekretarzem – Konrad Szołtysek, Skarbnikiem – Alojzy Łuszczuk. Członkami: Augustyn Gryc i Stefan Pluta.

Do Koła przystąpiło 21 pszczelarzy – razem mieli 87 pni pszczelich.

Prezes Paweł Broy piastował funkcję do 1984 roku. Nowym prezesem od 11 marca 1984 roku został Jan Lubos. Wiceprezesem Stanisław Gad, sekretarzem Paweł Kurda, skarbnikiem Bernard Strzebińczyk.

Szczyt rozwoju Koła nastąpił w 1985 roku – członków było 153, a pni pszczelich 1150.

Duże zasługi w rozwoju pszczelarstwa osiągnęli Prezesi - Paweł Broy i Jan Lubos.

Paweł Broy założył hodowlę jedwabników. Wspólnie z uczniami szkoły sadził drzewa, gdzie tylko było to możliwe.

POLSKI ZWIĄZEK HODOWCÓW GOŁĘBI POCZTOWYCH

SEKCJA W NAKLE ŚLĄSKIM

Związek został założony w 1922 roku. Założycielami byli: Krupok : kierownik szkoły, członkami: Bujoczek, Bursig, Mizerski. Wszystkich członków było około 10.

Po wojnie w 1945 roku powołano zarząd w składzie: Paweł Przejęckowski, Stanisław Wyżgoł. W latach późniejszych Prezesem był Piwowarczyk. Członków było około 40.

Rozpoczęły się loty gołębi pocztowych, pierwszym z lotów, był lot ze statku na wodach morza Bałtyckiego. Oprócz lotów krajowych odbywały się loty międzynarodowe. Gołębie były puszczane w Anglii (Tamiza), w Francji (Lachawr), Belgii (Bruksela), Holandii (Breda), Rumunii (Bukareszt), Ukrainie (Kijów), w Niemczech (Schwerin, Magdeburg, Hamburg) i wielu innych miastach.

Hodowcy z Nakła Śląskiego z dumą pokazują dyplomy – za zajęcie I czy II-go miejsca i wspominają te loty. Najlepsze wyniki w lotach uzyskiwały gołębie od hodowców: F.Idzik, S.Piwowarczyk, R.Krzęciesa, P.

Przejęckowski, J. Słota,

J Susek, braci Wyżgoł, B. Fójcik, Horzela.

W ostatnich latach 2006 – 2010 dobre wyniki uzyskiwały gołębie hodowców: Alojzego Miś, Bernarda Fójcika, Jerzego Dulskiego, Franciszka Idzika.

Wielu hodowców już nie żyje.

Najwięcej hodowców było w latach sześćdziesiątych – około 80, ilość hodowanych gołębi kształtowała się różnie od 100 do 200 sztuk.

W latach powojennych czas przylotu gołębi pocztowych odbijano za pomocą specjalnego zegara. Koło z Nakła Śląskiego posiadało 2 zegary.

W latach około 2000 czas przylotów zaczęto mierzyć komputerowo.

Loty odbywały się od początku maja do końca września.

W 2002 roku obchodzono Jubileusz 80-lecia Związku. W uroczystości wzięli udział przedstawiciele Urzędu Gminy w Świerklańcu oraz miejscowi hodowcy.

Obecnie sekcja w Nakle Śląskim liczy 12 członków: Jerzy Dulski, Józef Słota, Michał Słota, Franciszek Idzik, Józef Susek,

Teodor Banaś, Zygmunt Zok, Edmund Lubos, Jan Nowak, Bernard Fojcik, G. Mateja i Nowicki.

Dnia 15.01.2011 roku odbyło się zebranie sprawozdawczo – wyborcze Polskiego Związku Hodowców Gołębi Poczтовых na którym wybrano Zarząd,

Prezesem został wybrany Jerzy Dulski, Sekretarzem - Józef Słota, Skarbnikiem –Michał Słota.

Sekcja z Nakła Śląskiego należy do Oddziału Hodowców Gołębi Poczтовых w Miasteczku Śląskim.

28 stycznia 2006 roku podczas wystawy gołębi pocztowych, pod naporem śniegu zawalił się dach hali Międzynarodowych Targów Katowickich. Zginęło 65 osób, a 140 zostało rannych. Wystawę zwiedzali również hodowcy gołębi z Nakła Śląskiego nic im się nie stało, ponieważ opuścili wystawę przed zawaleniem się dachu.

OŚRODEK ZDROWIA

Po 1945 roku mieszkańcy Nakła Śląskiego korzystali ze służby zdrowia w Świerklańcu i Tarnowskich Górach.

W 1965 roku powstał Punkt Lekarski w budynku byłej Rady Osiedlowej. Mieścił się na pierwszym piętrze i zajmował cztery pokoje. Pierwszymi lekarzami byli dr Marian Marek – pediatra, dr B. Turczyński – internista, dr Marta Krawiec - stomatolog.

Punkt lekarski był czynny trzy razy w tygodniu. Od 1 września 1969 roku pracę rozpoczęła dr Zofia Robak – pediatra. Przyjmowała również dorosłych. Została również kierownikiem w/wym. Punktu Lekarskiego. Z inicjatywy radnych w 1974 roku postanowiono wybudować w czynie społecznym nowy Ośrodek Zdrowia. Powołano społeczny komitet budowy w następującym składzie: Wiktor Bochnia, Konrad Szołtysek, Alojzy Przybylski, Alojzy Benke, Jan Rymut, Jan Prażuch, Stanisław Markowski, Jan Bielach, Andrzej Sowa, Bernard Ziebura, Jan Kaczmarczyk. Budowa trwała 2 lata. Dnia 19 maja 1976 roku budynek oddano do użytku. Na parterze mieściły się gabinety lekarskie, piętro zamieszkiwały dwie rodziny lekarskie – dr Robak i dr Nowak.

Kierownikiem Ośrodka była dr Zofia Robak i jest do chwili obecnej (rok 2010). Przyjmowała chorych jako lekarz pediatra i rodzinny. Drugim lekarzem była dr Lidia Nowak. Stomatologiem była i jest do chwili obecnej dr Marta Krawiec. W następnych latach lekarzem pediatrą była dr Czesława Czajkowska. Od 1982 roku dr Danuta Cichoń następnie lekarzem pediatrą i rodzinnym dr Beata Nycz Gerlich i jest do chwili obecnej. Od 30 czerwca 1995 roku lekarzem rodzinnym jest również dr Kazimierz Grzegorzek.

W 1983 roku z Ośrodka Zdrowia wyprowadziły się dr Robak i dr Nowak. Zajmowane pomieszczenia przeznaczono na gabinety i laboratorium. W 2006 r. zabudowano windę, a w 2010 roku przeprowadzono generalny remont. Dobudowano przybudówkę przy wejściu do Ośrodka Zdrowia, w której znajduje się winda i schody.

W Ośrodku Zdrowia znajdują się:

- Poradnia Ogólna
- Gabinety lekarskie
- Gabinet zabiegowy
- Pracownia EKG
- Laboratorium analityczne
- Poradnia Stomatologiczna
- Poradnia dla Dzieci (osobna dla zdrowych i chorych dzieci)
- Pomieszczenie do szczepień.
- Gabinet zabiegowy + izolatka.

PRACOWNICZY OGRÓD DZIAŁKOWY "ROZWÓJ" W NAKLE ŚLĄSKIM

Ogród założono w 1945 roku. Ziemia ta należała do rodziny Donnersmarcków. Na podstawie dekretu PKWN z września 1944 roku o reformie rolnej – ziemie te zostały przejęte przez Skarb Państwa. Były to nieużytki. Ziemia ta w ilości 9 hektarów została podzielona na 150 działek, przeciętnie po cztery ary każda.

Działkowcy zabrali się do pracy, wyrównali działki, nawieźli ziemi i zagospodarowali – sadząc drzewka i siejąc warzywa.

Wybrano Zarząd – pierwszym Prezesem został Paweł Broy – który był inicjatorem założenie ogrodu.

W 1952 roku został wybrany nowy Zarząd – Prezesem został Jan Kwosek. Ogródki ogrodzono i wybudowano budynek gospodarczy. W 1967 roku fundusz na siatkę do ogrodzenia otrzymano z Rady Osiedlowej a Nakle Śląskim.

W 1968 roku postanowiono rozpocząć budowę Domu Działkowca.

Wybudowano fundamenty i ściany – dalsza budowa okazała się nie taka prosta, gdyż zabrakło pieniędzy. Ze składek członków nie było to możliwe bo były bardzo niskie. Działkowców w tych latach nie było stać na zwiększenie składek.

Budowę przerwano, która trwała dwa lata. W roku 1971 postanowiono wznowić budowę, ponieważ na skutek warunków atmosferycznych, ściany uległyby zniszczeniu.

Prezes Jan Kwosek i zastępca Stanisław Markowski zaczęli starać się o fundusze w zakładach pracy i instytucjach, w których pracowali działkowicze

z Pracowniczego Ogrodu Działkowego "Rozwój" w Nakle Śląskim. Efekty z tych starań były nikłe. Postanowiono udać się do władz Powiatowych – Przewodniczącego Zdzisława Lewandowskiego i jego zastępców Lucjana Kołodzieja i mgr Martyniuka. Dla poparcia naszej inicjatywy udaliśmy się również do Komitetu Powiatowego PZPR – Sekretarza Rolnego Mieczysława Sudera. Wszystkie starania zaczęły przynosić efekty.

Pomocy finansowej udzieliła Rada Osiedlowa, a potem Gminna Rada Narodowa w Nakle Śląskim. Przystąpiono do dalszej budowy, zakupiono stal zbrojeniową – zbrojenie wykonał Jan Ambroży z Nakła Śląskiego. Betonowe stropy i prace murarskie wykonało Kółko Rolnicze z

Radzionkowa. Prace zaczęły postępować. Parkiet w budynku położył Pan Gołąbek – mieszkaniec Nakła Śląskiego.

Budynek był już prawie gotowy, zabrakło znowu pieniędzy na centralne ogrzewanie oraz umeblowanie. Postanowiono zwrócić się z prośbą o pomoc finansową do Wojewody Katowickiego Generała Jerzego Ziętka, oraz o przyjęcie na rozmowę w wyżej wymienionej sprawie. W niedługim czasie otrzymano odpowiedź z wyznaczoną datą przyjęcia delegacji przez Wojewodę.

W skład delegacji wchodził: Prezes – Jan Kwosek, Zastępca – Stanisław Markowski, Skarbnik – Alojzy Łuszczuk oraz członek Wilhelm Bien.

Delegacja została przyjęta przez Wojewodę Gen. Jerzego Ziętka.

Wcześniej uzgodniono, że rozmowę z Wojewodą będzie prowadził Zastępca Prezesa Stanisław Markowski. Po wysłuchaniu, prośba została uwzględniona, otrzymano pomoc finansową na zakup grzejników i umeblowanie Domu Działkowca (stoły, krzesła, szafy, firany).

Otrzymaliśmy również zezwolenie na zakup sprzętu, bo w tym czasie wszystko było na zlecenia.

Przy budowie pomagały również Zakłady Dolomitowe w Suchej Górze.

Gmina w Nakle Śląskim udostępniła bezpłatnie kamień wapienny na fundamenty – pomoc była również finansowa.

Lokomotywnia PKP w Tarnowskich Górach wykonała drzwi wejściowe zewnętrzne, oraz huštawki, zjeżdżalnię i piaskownicę na plac zabaw dla dzieci obok Domu Działkowca.

Dnia 13 stycznia 1973 roku Dom Działkowca został oddany do użytku.

Przecięciem wstęgi dokonał Naczelnik Gminnej Rady Narodowej w Nakle Śląskim Jan Zawielak. Na uroczystość przybyli zaproszeni goście:

Z-a Przewodniczącego Powiatowej Rady Narodowej w Tarnowskich Górach Lucjan Kołodziej, Przewodniczący P.O.D. rejonu Tarnowskie Góry – Kazimierz Jurek, Naczelnik Gminnej Rady Narodowej w Nakle Śląskim Jan Zawielak,

Przewodniczący Ogrodu Działkowego w Tarnowskich Górach – Jan Nowak.

Zakłady Dolomitowe w Suchej Górze – reprezentował Kierownik Robót Górniczych inż. Ryszard Nowak. Obecni byli również Wiktor Bochnia, Józef Bielach i funkcjonariusz Posterunku MO w Nakle Śląskim Szczepan Seweryn.

Gości powitał i przemówienie odczytał Zastępca Prezesa Stanisław Markowski. Głos zabrali również Zastępca Przewodniczącego

Powiatowej Rady Narodowej w Tarnowskich Górach - Lucjan Kołodziej i Przewodniczący Ogrodów Rejonu Tarnowskie Góry – Kazimierz Jurek. Po części oficjalnej odbyła się część artystyczna, w której wystąpiły dzieci z przedszkola z Nakła Śląskiego.

Występy przygotowała wychowawczyni przedszkola Pani Brzezińska.

W Zarządzie P.O.D. "Rozwój" w Nakle Śląskim w tym czasie byli:

1. Jan Kwosek – Przewodniczący
2. Stanisław Markowski – Zastępca Przewodniczącego
3. Alojzy Łuszczuk – Skarbnik
4. Stefania Sekuła – Sekretarz
5. Elżbieta Blida – Sprawy Kobiet
6. Teodor Hajduk – Gospodarz
7. Edward Kumosz – Członek
8. Antoni Papała – Członek
9. Wilhelm Bień – Członek
10. Zygfryd Ziob – Członek

Komisja rewizyjna – Piotr Anger i Józef Preg.

Każdego roku odbywał się konkurs na najładniejszą i najlepiej zagospodarowaną działkę. Nagrodą były krzaki róż – za pierwsze miejsce 3 sztuki, drugie – 2 sztuki, trzecie – 1 sztuka.

Najładniejszą i najlepiej zagospodarowaną była działka Państwa Kwosek. Następnymi przewodniczącymi byli: Alojzy Łuszczuk i Antoni Papała. W latach 1990 – 1995 przewodniczącym był Czesław Filinger. Za jego kadencji przebudowano damską toaletę, zakupiono zastawę stołową. Urządzano imprezy.

W latach 1995 – 2001 przewodniczącą została Aniela Kosmala. Za jej kadencji zakupiono 8 bram wejściowych do ogrodu działkowego, stoły i krzesła plastikowe na taras oraz obrusy i firanki. Zorganizowano obchody 50-lecia Ogrodu Działkowego "Rozwój", oraz choinkę Noworoczną dla dzieci.

W latach 2001 – 2006 przewodniczącą została Zofia Reń. W czasie jej kadencji w Domu Działkowca wykonano bardzo dużo, a mianowicie: Wymiana sieci wodociągowej i elektrycznej, remont toalet, remont centralnego ogrzewania (wymiana grzejników i pieca c.o.), wyłożenie płytek podłogowych i schodowych w kuchni, założenie zadaszenia nad

tarasem, wymiana drzwi wejściowych zewnętrznych do Domu Działkowca i na taras. Odnowiono parkiet (cyklinowanie i malowanie), zakup firan, organizacja imprez, zaproszenie dzieci z Caritasu (poczęstunek).

W dowód uznania otrzymała od działkowców – dyplom uznania.

Od 2006 Przewodniczącym P.O.D. "Rozwój" jest Krzysztof Paczuski.

Na przestrzeni lat aby uchronić budynek od wilgoci odbywają się tam wesela i inne imprezy, ponieważ w tym czasie sala jest ogrzewana.

Zarabia również na utrzymanie budynku.

Obecnie tylko kilku mieszkańców Nakła użytkuje działki, pozostała część to z okolicznych miejscowości.

ZAKŁAD GOSPODARKI KOMUNALNEJ I MIESZKANIOWEJ PRZY URZĘDZIE GMINY W ŚWIERKLAŃCU Z SIEDZIBĄ W NAKLE ŚLĄSKIM

Zakład mieścił się w wyrobisku po wydobywym kamieniu wapiennym pomiędzy ulicą Dworcową i Wolności.

Powstał w 1981 roku – jego celem było utrzymanie czystości na terenie gminy. Do obowiązków należało: wywóz nieczystości stałych i płynnych, czyszczenie krater ściekowych, remonty oraz zarządzanie zasobami mieszkaniowymi będącymi własnością Urzędu Gminy i utrzymanie cmentarza komunalnego.

W latach 80-tych wybudowano budynek biurowy, garaże i magazyny. Zakład posiadał 2 beczkowsy, ciągniki, samochody ciężarowe, samochód do przewozu osób i koparkę. Oprócz prac wykonywanych na terenie gminy Świerklaniec, zakład brał udział w przetargach na terenie innych gmin oraz współpracował z podwykonawcami.

Pierwszym dyrektorem Zakładu Gospodarki Komunalnej był Konrad Wiśniowski, a następnie decyzją Rady Gminy na stanowisko dyrektora powołany został Paweł Zyzik, który pełnił tę funkcję do chwili rozwiązania zakładu.

W skład Zakładu Gospodarki Komunalnej wchodziły następujące działy:

- dział administracyjno-socjalno-kadrowy – Kierownik Renata Kania
- dział księgowości – Główna Księgowa – Stefania Potempa, pracownicy – Jolanta Kumosz i Małgorata Bochnia
- dział gospodarki mieszkaniowej – Katarzyna Gołabek
- dział techniczny – Kierownik Andrzej Żurowski, pracownik Alfons Brol
- dział zaopatrzenie – Kierownik Antoni Kozłowski, pracownik Teresa Cichos

W późniejszym okresie dołączono dział handlowy i przejęto zarządzanie sklepami spożywczymi "Samoobsługa" i monopolowym w Nakle Śląskim przy ulicy Głównej.

W połowie 1994 roku na mocy uchwały Rady Gminy w Świerkłańcu, Zakład Gospodarki Komunalnej uległ likwidacji. Wywóz nieczystości stałych przejęła firma "Remondis" w Tarnowskich Górach, gospodarkę mieszkaniową i utrzymanie cmentarza komunalnego - Urząd Gminy w Świerkłańcu.

Teren i budynki po zlikwidowanym Zakładzie Gospodarki Komunalnej

nabył Cichos, który w tym miejscu założył firmę z materiałami instalacyjnymi (wodne i gazowe oraz rynny i zawory).

NAKIELSKIE ZAKŁADY PRZEMYSŁU WAPIENNICZEGO

Zostały założone w 1882 roku przez hrabiego Donnersmarcka.

W roku 1886 czynnych było 10 pieców do wypalania wapna budowlanego i rolniczego. Dwa piece posiadał hrabia Kosicki z Koszęcina, dwa piece Spółka "Weber Górka" ze Strzybnicy. W wapiennikach było zatrudnionych 175 robotników. W 1913 roku z powodu słabego zbytu wapna – wygaszono kilka pieców.

W roku 1924 na terenie Nakła działało tylko jedno przedsiębiorstwo The Hebeckel von Donnersmarck – Beuthen Estates Ltd z siedzibą w Tarnowskich Górach. Było wtedy 7 pieców. W marcu 1945 roku rozpoczęły pracę Wapienniki w Nakle – podlegały Centralnemu Zarządowi Przemysłu Hutniczego. Odbywała się produkcja wapna budowlanego, kamień do produkcji – wydobywano w sąsiedztwie zakładu.

Od 1953 roku przedsiębiorstwo to zostało zlikwidowane, a wapienniki Nakielskie weszły w skład Tarnogórskich Zakładów Dolomitowych w Suchej Górze.

Po adoptacji pieców rozpoczęto w 1957 roku produkcję dolomitu (był to materiał do wielkich pieców hutniczych, używany jako topniki).

Było duże zapotrzebowanie na dolomit, ładowano po kilkanaście wagonów wapiarek w ciągu doby. W tym czasie w zakładzie pracowało około 80 robotników. Z powodu wyczerpania kamienia w pobliżu zakładu, zaczęto dowozić kolejką wąskotorową z Bobrownik i koleją z Góraźdzy koło Opola.

Z powodu dużego zapylenia i ciągłych skarg mieszkańców, zamieszkałych w pobliżu zakładu, radni w Nakle wystąpili o zakaz produkcji dolomitu.

W 1986 roku prażalnia dolomitu zakończyła działalność, piece zostały wygaszone. Zakład przestawiono na produkcję nawozu sztucznego.

W 1989 roku powstała Spółka "Dolnak", która rozpoczęła produkcję nawozów rolniczych na pola i dla działkowiczów - w małych opakowaniach pod nazwą "Dolvit".

Nawóz ten był częściowo refundowany przez Ministerstwo Rolnictwa, dlatego z początku było duże zapotrzebowanie. Po odbiór przyjeżdżały samochody z całej Polski. Przed zakładem tworzyły się długie kolejki. Po kilkunastu latach Ministerstwo Rolnictwa zaprzestało refundować, wtedy produkcja stała się nieopłacalna.

W roku 2003 zakład "Dolnak" został zamknięty. Zakład posiadał 3 piece, 4 zostały rozebrane w 1990 roku ponieważ groziły zawaleniem.

Dyrektorami przedsiębiorstwa byli:

- Józef Lepiarz 1945 – 1949

Tarnogórskich Zakładów Dolomitowych:

- Franciszek Kochanek	1951 – 1953
- Walenty Gorol	1953 – 1955
- Józef Zych	1956 – 1963
- Czesław Kozubek	1963 – 1971
- Stanisław Potempa	1972 – 1974
- p.o. Wiesław Kucia	1974
- Antoni Nowak	1974 – 1982
- Witold Baran	1982
- Manfred Grabowski	1983

Dyrektorem do spraw technicznych – Roman Zajac

Kierownikami Zakładu byli: Gluzicki, Józef Dudek, Zajac, Luzia i Frej. W administracji pracowała Pani Agnieszka Michalik - mieszkanka Nakła. W Dyrekcji Zakładów Dolomitowych w Suchoj Górze pracowało dwóch mieszkańców Nakła – inż. Ryszard Nowak jako szef produkcji i kierownik robót górniczych oraz Alojzy Przybylski na stanowisku kierownika transportu kolejowego i samochodowego.

GMINNY OŚRODEK KULTURY W NAKLE ŚLĄSKIM

Przed II-gą wojną światową mieściła się tu restauracja i hotel Tichalera. Przez krótki okres – mieściła się szkoła podstawowa.

Został utworzony staraniem Pana Pawła Broy 16 listopada 1957 roku – pod nazwą DOM LUDOWY.

Do tego czasu w budynku tym mieściła się restauracja, którą prowadził Pan Margosz.

Po przekazaniu budynku poszerzono scenę, umeblowano świetlicę i salę zebrań (400 krzesel i 30 stolików), założono bibliotekę, sprowadzono fortepian, telewizor, radio, 2 aparaty kinowe, adapter z płytami, skrzypce, wiatrówkę.

Dom Ludowy zaczął tętnić życiem. Założono kółko teatralne. Odbywały się próby chóru "Jutrzenka" (próby prowadził Antoni Grysko i Stanisław Gad), zebrania wiejskie oraz różnych organizacji społecznych.

Organizowane były wystawy: Związku Pszczelarzy, Polskiego Związku Hodowców Gołębi Poczтовых, kanarków i dożynkowe. W Domu Ludowym odbywały się również zabawy taneczne. Działały również różne sekcje sportowe jak: tenisa stołowego prowadzona przez Pana Gerarda Nowaka i gry Skata.

W latach 1960 – 1968 roku w Domu Ludowym były wyświetlane filmy czarno – białe. Kino prowadzili: Jan Rymut, Alojzy Benke, Wiktor Bochnia.

Kino miało nazwę " Tęcza". Był również Klub Książki i Prasy "Ruch". Kierownikiem Domu Ludowego był Konrad Szołtysek, potem Alojzy Benke.

Od 1977 roku nastąpiła zmiana nazwy na Gminny Ośrodek Kultury.

Pierwszym dyrektorem GOK-u był Andrzej Żurowski.

Obecnie w roku 2010 prowadzone są lekcje języków obcych (angielskiego i niemieckiego), działa kółko teatralne. Odbywają się zajęcia taneczne,, baletowe, jogi, judo, aerobiku. Powstały również nowe zespoły artystyczne.

Kierownicy i dyrektorzy od 1957 roku:

Konrad Szołtysek	1957 - 1962
Alojzy Benke	1962 - 1977
Andrzej Żurowski	1977 - 1984
Cichowlas	3 miesiące

Grażyna Bentkowska	1984 - 1994
Krystyna Gajecka	1994 -1996
Stanisław Góra	1997
Maciej Wierszyc	1998 - 2009
p.o. Ewa Trojan	2009
Oliwia Bentkowska	

GMINNA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W ŚWIERKLAŃCU FILIA NUMER 1 W NAKLE ŚLĄSKIM

Przed II-gą wojną światową biblioteka w Nakle należała do Towarzystwa Czytelni Ludowych. Od 1921 roku prowadził Andrzej Urban.

W 1948 roku bibliotekę ruchomą prowadził Kierownik Szkoły Władysław Kuchta.

W 1957 roku po uruchomieniu Domu Ludowego został utworzony punkt biblioteczny korzystający ze zbiorów Powiatowej Biblioteki Publicznej w Tarnowskich Górach. W 1958 roku w jednej z sal Domu Ludowego urządzono bibliotekę stałą. Prowadził ją przez 5 lat Wiktor Bochnia.

Powiększający się księgozbiór potrzebował nowego pomieszczenia jak również złe warunki (wilgoć, zimno) zmuszały do zmiany. W maju 1967 roku biblioteka otrzymała nowe pomieszczenie w budynku Prezydium Rady Osiedlowej na parterze.

Księgozbiór liczył 3.840 tomów. W 1968 roku korzystało z biblioteki 480 czytelników (dorosłych, młodzieży, dzieci). Z powodu braku lokalu nie było czytelników.

Bibliotekę od 1963 roku do 2004 roku prowadziła Pani Janina Przybysławska (nauczycielka).

Od 2004 do lutego 2011 roku bibliotekę prowadziła Pani Hanna Przybyła. W latach osiemdziesiątych biblioteka została przeniesiona na pierwsze piętro.

Obecnie księgozbiór liczy 11.744 tomów.

Bibliotekę prowadzi Iwona Cenula.

Biblioteka podlega Gminnej Bibliotece Publicznej w Świerkłańcu.

W latach 1992 – 2011 Dyrektorem Biblioteki w Świerkłańcu była mieszkanka Nakła Ewa Trojan.

POLSKI ZWIĄZEK EMERYTÓW, RENCISTÓW I INWALIDÓW

Został założony w Tarnowskich Górach jako Oddział Zarządu Miejskiego, rozszerzając swoją działalność na teren Gminy Świerklaniec.

W 1977 roku w Gminie Świerklaniec zawiązało się samodzielne Koło i został wybrany Zarząd.

Przewodniczący	- Sylwester Ślązok
Sekretarz	- Agnieszka Skrzypulec
Skarbnik	- Stefania Czech
Członkowie	- Marta Renka i Augustyn Miś

Koło liczyło wówczas 108 członków.

W kwietniu 1986 roku dokonano wyboru nowego Zarządu w składzie:

Przewodniczący	- Konrad Szoltysek
Wiceprzewodniczący	- Wiktor Bochnia
Sekretarz	- Janina Fornalczyk
Skarbnik	- Stanisława Czech
Z-ca Skarbnika	- Rajmund Chrystofer
Członkowie	- Władysław Ryś,
Eugeniusz Bartoń	- do spraw kultury
Edward Kumosz	- do spraw socjalnych

Kronikę Koła prowadziła Józefa Broy.

Nowy Zarząd z wielkim zapałem zabrał się do pracy. Ustalono plan pracy, który przewidywał spotkania z okazji Dnia Kobiet, Dnia Inwalidy, Dzień Seniora, Dnia Matki i Dnia Ojca, Andrzejki, spotkania opłatkowe i choinkę noworoczną.

Były organizowane wycieczki do następujących miejscowości:

- 18 września 1986 roku – Pszczyna i Oświęcim udział wzięło 37 osób,
- 6 listopad 1986 roku – Kraków – 33 osoby,
- 24 lipca 1987 roku – Łódź i Pabianice (na zakupy) – 38 osób,
- 26 sierpień 1987 roku – Wrocław

- 23 czerwiec 1988 roku – Kraków – 37 osób
- 25 sierpień 1988 roku – Pszczyna – 40 osób
- 20 września 1988 roku – Kopalnia Zabytkowa i Sztolnia Czarnego Pstrąga w Reptach – 32 osoby
- 10 listopada 1988 roku – Skoczów i Cieszyn – 46 osób
- 27 sierpnia 1992 roku – Licheń – 39 osób
- 26-29 czerwca 1995 roku pielgrzymka do Austrii - 9 osób
- 22 maja 1997 roku – Częstochowa – 46 osób.

Odbywały się również wycieczki do : Łodzi, Opola, Wadowic, Kalwarii Zebrzydowskiej, Lanckorony i Wieliczki.

Dnia 17 października 1996 roku z funkcji sekretarza zrezygnowała Janina Fornalczyk, na jej miejsce wybrano Otylię Kurzok.

Dnia 20 grudnia 1997 roku Józefa Broy zrezygnowała z dalszego prowadzenia kroniki związku.

Dnia 17 marca 1992 oraz 24 kwietnia 1997 roku odbyły się zebrania sprawozdawczo – wyborcze, na których postanowiono nie zmieniać zarządu, w związku z zadawalającą pracą.

Obecny skład zarządu Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w 2010 roku:

Henryk Hajda	- przewodniczący
Stanisław Augustyn	- zastępca
Irena Purgoł	- sekretarz
Zofia Anikiel	- skarbnik

Liczba członków należących do Koła Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Świerklańcu wynosi 320, natomiast z Nakła 140.

BUDYNEK BYŁEJ RADY OSIEDLOWE PRZY ULICY GŁÓWNEJ W NAKLE ŚLĄSKIM

W budynku tym w latach 1859 – 1912 mieściła się szkoła podstawowa. Po wojnie w 1945 roku przez rok mieściła się Gromadzka Rada Narodowa (została dołączona do GRN w Świerklańcu). Od 1954 roku do 1977 roku mieściły się w tym budynku : najpierw Gminna Rada Narodowa, potem Rada Osiedlowa do 1973 roku, a do 1977 roku ponownie Gminna Rada Narodowa.

Przez krótki okres mieściło się również przedszkole przeniesione z "Caritasu", które następnie zostało przeniesione do suterren szkoły podstawowej.

W budynku mieścił się również Urząd Stanu Cywilnego (pierwszym urzędnikiem Urzędu Stanu Cywilnego był Antoni Jany).

Od 1965 roku na pierwszym piętrze był punkt lekarski (pierwszymi lekarzami byli Marian Marek i B. Turczyński). Od 1967 roku przez krótki okres mieścił się punkt apteczny.

Od 1967 roku pomieszczenia zajmuje również biblioteka, która jest do chwili obecnej.

W 1977 roku został przeniesiony Urząd Pocztowy z budynku remizy strażackiej do pomieszczeń byłej Gminnej Rady Narodowej, który z dniem 31 grudnia 2010 roku został zlikwidowany.

W jej miejsce utworzono Agencję Urzędu Poczтового znajdującą się przy ulicy Głównej.

W w/wym. budynku pomieszczenia zajmowały : Sklep Chemiczny A.H.U. "GOLIAN" Andrzeja i Lidii Gołąb, Zakład Fryzjerski Danuty Miś oraz Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerklańcu Filia w Nakle Śląskim.

Drugie piętro było i jest zamieszkiwane przez rodziny.

Na zewnętrznej stronie budynku od strony ulicy Głównej umieszczona jest tablica pamiątkowa Ku Czcii Pomordowanych w Obozach

Koncentracyjnych, Powstańców Śląskich – mieszkańców Nakła Śląskiego.

Byli to: Augustyn Badura, Franciszek Horzela, Karol Kruczek, Józef Opara, Eugeniusz Noszczyński, Andrzej Piątkowicz, Józef Lepich.

W II Powstaniu Śląskim zginął Józef Wieczorek, a śmiercią męczeńską Jan Mel.

Tablicę ufundowało Koło ZBOWiD z Nakła Śląskiego.

W Powstaniach Śląskich brało udział :

w I 38 mieszkańców
w II – 100 mieszkańców
w III – 250 mieszkańców.

W okresie II wojny światowej zginęło 123 mieszkańców – na froncie 51, w obozach koncentracyjnych 10 (Dachau, Oświęcim, Zwikau), pozostali aresztowani, trafili do obozów koncentracyjnych.

Wielu Powstańców z Nakła wywieziono na roboty przymusowe do Niemiec w 1940 roku.

Byli to:

Wilhelm Karch

Robert Cichos

Jan Bramowski

Teodor Kulawik

Wincenty Koj

Ignacy Jany

Szołtysek

Jan Bujoczek

Jan Jany

Domagała

Walenty Jany

Piotr Pluta

Sylwester Michalik

Z KRONIKI POWSTAŃCÓW ŚLĄSKICH Z NAKŁA

Po wkroczeniu wojsk niemieckich w 1939 roku do Nakła, zaczęły się łapanki powstańców śląskich i działaczy polskich ze środowiska inteligencji. W pierwszych dniach został aresztowany Jan Mol, jako pierwszy został zamordowany, miejsca zamordowania nie ustalono. Dalej aresztowano powstańców Antoniego Jany i Bronisława Nowaka, których torturowano i trzymano w oborze hrabiego Donnersmarcka przez kilka dni, a następnie odstawiono do więzienia w Tarnowskich Górach, skąd po kilku tygodniach powrócili jako zakładnicy Nakła. Dalszą łapanką zostali aresztowani powstańcy i działacze polityczni: Franciszek Horzela, Augustyn Badura, Alojzy Chrystof, Karol Kruczek, Józef Lepich, Jan Orawiec, Andrzej Wilk, Piotr Wojtkowiak, Eugeniusz Noszczyński.

Zostali odstawieni do obozów koncentracyjnych. Śmiercią męczeńską zginęli: Augustyn Badura, Franciszek Horzela, Karol Kruczek, Józef Lepich, Eugeniusz Noszczyński oraz Andrzej Piątkowicz. Pozostali po ciężkich przeżyciach w obozach koncentracyjnych powrócili do domu. Dużo powstańców wywieziono na roboty przymusowe do Niemiec. Podczas okupacji na terenie Nakła powstawały samowolne grupy Ruchu Oporu, które w 1942 roku przeszły do organizacji podziemnych Armii Krajowej. Zajmowali się kolportowaniem tajnych ulotek i czasopism polskich – niosąc otuchę przygnębionym. Członkowie Ruchu Oporu nieśli pomoc materialną rodzinom, których mężowie znajdowali się w obozach koncentracyjnych lub więzieniach. Dalszym zadaniem była praca dywersyjna – utrudnianie w transportowaniu broni na wschód, przez rozkręcanie szyn kolejowych..

PARAFIA NAJŚWIĘTSZEGO SERCA PANA JEZUSA

Przez stulecia mieszkańcy Nakła należeli do parafii w Żyglinie – kościół pod wezwaniem Narodzenia Najświętszej Marii Panny.

18 sierpnia 1892 roku z inicjatywy hrabiego Lazy Henckel von Donnersmarcka położono kamień węgielny pod budowę kościoła.

Fundatorem był hrabia Łazarz Henckel von Donnersmarck.

Projekt kościoła sporządził i robotami kierował wiedeński Architekt Heer.

Budynek założony na planie ośmioboku nosi cechy neoromańskie.

Dnia 9 października 1893 roku erygowana została parafia Najświętszego Serca Pana Jezusa.

Uroczystość konsekracji fary odbyła się 24 października 1894 roku z udziałem biskupa wrocławskiego ks. Kardynała Koppa.

W 1898 roku wybudowano mauzoleum, w którym pochowano czterech przedstawicieli tej rodziny. Spoczywa tutaj hrabia Lazarus Henckel von Donnersmarck, który urodził się 23 maja 1835 roku w rodowej siedzibie – pałacu w Siemianowicach, zaś zmarł nagle podczas pobytu we Wrocławiu 18 grudnia 1914 roku. Obok złożono jego żonę Marię, która przysła na świat jako hrabina "zu Schweinitz und Krain" w dniu 2 stycznia 1938 roku w Berghof, a zmarła w nakielskim pałacu 18 lutego 1914 roku. Ponadto w mauzoleum pochowano ich syna hrabiego Edwina (urodzonego w styczniu 1865 roku w Romolkwitz, zmarł 23 marca 1929 roku w Nakle) wraz z żoną Guliiema "de domo principum Kinsky" żyjącą w latach 12 sierpień 1869 – 16 maj 1943.

1. Pierwszym proboszczem Nakła został ks. Rudolf Anderka.

Urodził się 27 lutego 1831 roku w Pilltsch, a w 1855 roku otrzymał święcenia kapłańskie. 3 lutego 1894 roku

2. Od 15 lutego 1900 roku proboszczem został ks. Paweł Marks – był na parafii w Nakle do 1920 roku. Polityczne przemiany na Śląsku po pierwszej wojnie światowej zmusiły go do opuszczenia Nakła, po czym objął parafię w Małych Strzelcach. Zmarł podczas kuracji w Kudowie Zdroju 29 czerwca 1929 roku.

3. Ks. Ernest Kudelko urodził się 4 grudnia 1882 roku we Wirku.

W 1920 roku objął parafię w Nakle. Przez całe życie chorował. Jak sam

otwarcie wyznawał był Niemcem. Z nadejściem Rosjan opuścił parafię, poczym dość długo ukrywał się na Dolnym Śląsku. Następnie wyjechał do Gross Recken (Westfalia), gdzie zmarł 5 czerwca 1947 roku.

Od 1945 roku do 1969 roku proboszczem był ks. Jan Jarczyk.

Urodził się 27 stycznia 1886 roku w Bujakowie. Był niegdyś pierwszym oficjałem Sądu Biskupiego w Katowicach, prebendariuszem w Mysłowicach. Administrację parafii Nakło objął w dniu 12 maja 1945 roku. Zmarł 10 lutego 1969 roku. Został pochowany obok kościoła.

W latach 1951 – 1953 roku została wybudowana grota przy kościele.

Kolejnym proboszczem został ks. Tadeusz Wlezień w latach 1969 – 1970. Zmarł tragicznie w czasie urlopu (podczas kąpieli w Bałtyku).

Pogrzeb odbył się w Nakle. Tłumy parafian żegnało swojego proboszcza – żałoba panowała w parafii. Został pochowany w rodzinnym grobowcu w Krakowie na cmentarzu Rakowickim.

Dużo parafian pojechało do Krakowa, by uczestniczyć w ostatniej drodze swojego proboszcza.

W czasie jego probostwa została położona częściowo posadzka w kościele.

Następnym proboszczem został ks. Franciszek Sałuza w latach 1970 do 1991. Zmarł 18 listopada 1995 roku.(pochowany obok kościoła).

Za niego została dokończona posadzka w kościele i wybudowano dom katechetyczny.

Od 1991 roku proboszczem został ks. Jan Przybyłok – był na parafii do 20 sierpnia 2007 roku.

Za niego został wybudowany dom pogrzebowy, wyłożono kostką teren wokół kościoła, wyłożono kostką chodniki na cmentarzu, pokryto dachówką dach na kościele i wykonano kapitalny remont organów kościelnych.

Kolejnym proboszczem został ks. Eugeniusz Bill od 20 sierpnia 2007 roku.

W czasie dotychczasowej posługi w parafii wykonano: remont witraży w kościele, wybudowano kotłownię, kaplicę Miłosierdzia Bożego, boczny ołtarz.

Księża wikariusze po 1945 roku, których udało się odtworzyć:

1. Ks. Roman Pasierbski - 1945
2. Ks. Łowisz - 1955
3. Ks. Antoni Gasz - 1955 – 1956
4. Ks. Franciszek Strauch - 1956 – 1959
5. Ks. Sitek
6. Ks. Henryk Gajda - 1968 – 1970
7. Ks. Józef Anczak - 1970 – 1973
8. Ks. Kazimierz Szalasta - 1980 – 1984
9. Ks. Chromik -
10. Ks. Bobek
11. Ks. Rudolf Gniździa
12. Ks. Marek Blinda
13. Ks. Antoni Swadzba - 1990 – 1995
14. Ks. Antoni Dembożyński - 1995 – 2000
15. Ks. Piotr Paszko - 2008 -

Zestawienie kapłanów, których wydała parafia Nakło:

1. Ks. Alfons Szoltysek – prymicje miał 22 czerwca 1937 roku, zmarł na wojnie w Rosji..
2. Ks. Jerzy Cedzich – prymicje miał 1 sierpnia 1956 roku.
3. Ks. Bernard Pilarski – prymicje 8 lipiec 1956 roku.
4. Jan Piątek – prymicje w 1972 roku (OSCAM)
5. Antoni Bednarczyk – prymucje w 1974 roku (OSCAM)
6. Ks. Piotr Guzy – prymicje w 1984 roku
7. Ks. Zygfryd Blida – prymicje w 1986 roku (OFM)
8. Ks. Alfred Zbigniew Knop – prymicje w 1986 roku (OFM)
9. Ks. Andrzej Nowak – prymicje w 2007 roku.

MISJE

Po wojnie odbyły się od 4 – 11 maja 1947 roku, które głosili księża Pallotyni z Częstochowy. Postawiono i poświęcono nowy krzyż misyjny. W następnym roku odbyło się odnowienie misji. Następne odbyły się od 7 – 15 marca 1953 roku, prowadzili je OO.

Bernardyni z Poznania. Odbywały się jeszcze misje w kolejnych latach. Ostatnie odbyły się w 2009 roku. Prowadził je Ks. Paweł Ratajczyk. Został postawiony nowy krzyż.

BIERZMOWANIA

Pierwsze po wojnie odbyło się 9 czerwca 1948 roku. Bierzmowania udzielił Ks. Biskup Juliusz Bieniek.

Dnia 8 czerwca 1953 roku na bierzmowanie przybył wikariusz kapitulny Ordynariusz Ks. Filip Bednosz.

W ostatnich latach odbywają się co roku na przemian w poszczególnych parafiach na terenie gminy Świerklaniec.

W 2010 roku z Nakła przystąpiło do bierzmowania 38 osób.

Organistami od 1945 roku byli:

1. Rinka (z ulicy Szerokiej)
2. Antoni Grysko
3. Siostra zakonna Antoneta
4. Sonia Klainert
5. Patrycjusz Malec

W okresie nieobecności organisty zastępowali W. Szoltysek i M. Miś.

Kościelnymi byli:

Augustyn Opara, Adamski, Pilarski, Bednarczyk, Jan Kloze, Franciszek Karch, Emil Susek, Andrzej Banaś, Alojzy Grysko.

Szafarze: Antoni Krzęciosa, Grzegorz Kosmol, Henryk Myśliwczyk, Eugeniusz Wieczorek.

Od 1945 roku parafia Nakło należała do Diecezji Katowickiej. Od 1992 roku została powołana nowa Diecezja Gliwicka, do której przyłączono parafię Nakło. Biskupem Diecezji został Ks. Jan Wieczorek.

Parafianie co roku udają się z pielgrzymką do Piekar Śląskich.

W ostatnią niedzielę maja pielgrzymują mężczyźni w święto Trójcy Świętej, kobiety w sierpniu na Wniebowzięcie Najświętszej Marii Panny. Parafia liczy 3.700 wiernych.

CMENTARZE

Według zapisów Marka Wrońskiego pt. Studia Nad Osadnictwem Nakła Śląskiego pierwszy cmentarz istniał od 1826 roku był za Kaczyńcem. Zajmował obszar $\frac{3}{4}$ morgi.

W czasie jednej z epidemii cholery, która pochłonęła wiele istnień ludzkich, tam ich pochowano. Później jednak ciała zostały przeniesione na cmentarz w Żyglinie.

Obecny stary cmentarz powstał w 1890 roku.

Pierwszymi grobami przy wejściu bramą na cmentarz po lewej stronie były groby Tomasza Kaczmarczyka zmarłego 8 września 1895 r., obok grób Margaryty Kaczmarczyk zmarłej w 1898 r.

Obecnie na ich miejscu są nowe groby rodzinne.

Cmentarz komunalny został oddany do użytku w 1985 roku.

Przy cmentarzu planowano wybudować Dom Pogrzebowy, lecz plan ten zaniechano i wybudowano w pobliżu Kościoła.

Pierwsze groby pochodzą z marca 1985 roku, są to groby zmarłych:

Anny Siwiec i Gertrudy Wołek.

Przed wojną na skraju lasu w pobliżu Leśniczówki - Kowoliki znajdował się kamienny sarkofag. Było to prawdopodobnie miejsce spoczynku jednego z urzędników, jak mówią miejscowe podania „bezbożnika”. Sarkofag usunięto w latach 1950 – 1960.

KAPLICA ŚWIĘTEGO JAKUBA – przy ulicy Głównej

Zapisy Marka Wrońskiego – Studia Nad Osadnictwem Nakła Śląskiego – miejscowe podanie relacjonuje, że fundatorem Kaplicy był żyd osiadły w Nakle, który na prowadzeniu wyszynku i handlu wzbogacił się na katolickich mieszkańcach Nakła i okolicy.

Oni też domagali się swoistego rodzaju zadośćuczynienia – budowy kaplicy, ponieważ nie było jeszcze kościoła. Żyd najął miejscowych rzemieślników, którzy postawili kaplicę poświęconą od imienia fundatora Św. Jakubowi. Teren pod budowę przekazał Bartek Michalik.

We wnętrzu zachowała się figura patrona – wydarzenie mogło mieć miejsce u schyłku XVIII wieku.

W latach 1988 – 1989 zaszła potrzeba poddania kaplicy konserwacji, której dokonała rodzina Państwa Bursig. Pomogli również mieszkańcy:

Stefan Domagała, Alfons Bereska, Andrzej Zuber, Bernard Soremba, Tadeusz Krysiak, Czesław Nowakowski.

KRZYŻE

Krzyż na rogu ulic Głównej i Szerokiej jest to kompozycja z ukrzyżowanym Chrystusem oraz Matką Boską – umieszczoną w niszy wyrzeźbioną w kamieniu w 1912 roku.

Drugi stoi przy drodze wiodącej do Orzecha – jako jedyny znalazł się w katalogu zabytków. Figura przydrożna neogotycka w niszy rzeźba Matki Boskiej ponad nią umieszczono Korpus Chrystusa, a poniżej napis „Któryś cierpiał za nas rany Jezu Chryste zmiłuj się nad nami”.

W latach 1988 oraz 1990 kilku mieszkańców Nakła dokonała konserwacji tego krzyża. Do nich należeli: Paweł Domagała, Weronika i Piotr Szoltyfikowie, Rozalia Podzimská, Marek Piątkowicz, Hildegarda Maciejok, Adolf Kaczmarek, Gertruda Szwarz i Jan Bursig.

Na zachód od kościoła stał na grobli pośrodku kopczyka – Kurchanu skromny drewniany krzyż. Ludowe opowieści jego powstania wiążą się z rokiem 1812. Spoczywać tu mają dwaj żołnierze napoleońscy, którzy zmarli wyczerpani mrozem i setkami kilometrów marszu spod Moskwy.

W 1987 roku krzyż się przewrócił i został usunięty.

Na północ za kościołem przy wejściu do lasu ustawiony został nieistniejący już krzyż przydrożny – wyrzeźbiony w drewnie. Zgodnie z życzeniem i upodobaniem fundatora – hrabiego Lazy Henckel von Donnersmarcka nosił cechy zdobnictwa tyrolskiego. W tym miejscu obecnie stoi krzyż zastępczy – otoczony skromnym niskim płotkiem żelaznym.

Na cmentarzu stoi krzyż drewniany postawiony za Ks. Proboszcza Całuży. Przed kościołem stoi krzyż misyjny postawiony w 2009 roku za Ks. Proboszcza Billa.

KÓŁKO ROLNICZE W NAKLE później S.K.R.

Kółko Rolnicze w Nakle istniało już w 1927 roku.

Powstałe po wojnie w 1945 roku zrzeszało rolników z Nakła, opłacali oni

składki członkowskie oraz korzystali z Państwowego Funduszu Rozwoju Rolnictwa. Z tych funduszy kupowano maszyny rolnicze dla Kółka. Rolnicy po niższych opłatach mogli korzystać ze sprzętu rolniczego. Kółko Rolnicze rozdzielało też nawozy sztuczne, ponieważ były braki tych nawozów.

Przewodniczącym Kółka został Józef Bączkiewicz, zastępcą Józef Kaczmarczyk, sekretarzem Jan Kania, przewodniczącym komisji rewizyjnej Bernard Ziebura, członkami: Feliks Banaś i Jadwiga Opara. W latach 1962 Kółko Rolnicze liczyło 53 członków, a w 1963 – 80.

W latach tych Kółko Rolnicze posiadało następujący sprzęt rolniczy: 2 młockarnie z silnikiem elektrycznym, opryskiwacz konny, prasę do słomy, 2 opryskiwacze marki „OLZA”, opryskiwacz marki „RESC”, 2 grabiarki, koparkę konną, dołownik dwurzędowy, zaprawiarkę i siewnik. Posiadało również 2 traktory, w następnych latach zakupiono dalsze 2 traktory.

Przy Kółku działało Koło Gospodyń Wiejskich - 41 kobiet.

Powołano brygadę ochrony sadów.

Początkowo maszyny rolnicze mieściły się na posiadłości Prezesa Józefa Bączkowicza. Odbywały się tam omłoty zbóż i przy ulicy Dworcowej (gdzie obecnie jest budynek Ośrodka Zdrowia).

W miejscu gdzie była piaskownia (za kościołem) wybudowano bazę dla sprzętu rolniczego, oraz wiatę i budynek biurowy.

Omłoty odbywały się już na terenie bazy.

Prezesem Powiatowego Związku Kółek Rolniczych w Tarnowskich Górach był Bernard Ziebura, a zastępcą Marian Chmiel.

Prezes Kółka Rolniczego w Nakle był członkiem Zarządu Powiatowego Związku Kółek Rolniczych w Tarnowskich Górach.

Po kilku latach działalności w połowie lat 70-tych zostaje zlikwidowany Powiatowy Związek Kółek Rolniczych w Tarnowskich Górach (nowa ustawa). Zostają powołane Spółdzielnie Kółek Rolniczych (S.K.R.).

Powiat Tarnogórski posiadał 4 SKR-y, między innymi powstał SKR w Świerklańcu z bazą w Nakle.

Oprócz Kółek Rolniczych należących do Gminy Świerklaniec – weszły wszystkie Kółka Rolnicze, które znajdowały się na obszarze do Dąbrówki Wielkiej oraz Żyglin.

Został powołany Zarząd SKR Świerklaniec w składzie:

Przewodniczący - Piotr Węgliński zam. Piekary Śl.

Sprawy techniczne - Eugeniusz Górecki
Główny księgowy - Marchewka zam. Świerklaniec
Dyspozytor bazy - Józef Bączkiewicz

Bernard Ziebura został przewodniczącym SKR w Zbrosławicach.
Agronomem rejonowym był Bartosik.

W bazie SKR w Nakle wybudowano magazyny. Zostały zgromadzone duże ilości sprzętu rolniczego z poszczególnych kółek rolniczych należących do SKR Świerklaniec.

Zgromadzono 14 traktorów, 2 samochody dostawcze, 2 ciężarowe, kombajn do ziemniaków. Zakupiono 2 kombajny zbożowe marki „BIZON”, później marki „VISTULA”.

W bazie zatrudnionych było około 20 pracowników.

W tym okresie wyasfaltowano ulicę Cmentarną.

Następnie SKR Świerklaniec administracyjnie zostaje dołączony do SKR Zbrosławice, gdzie prezesem nadal był Bernard Ziebura.

W bazie Nakło powstała Wojewódzka Baza zaopatrzenia w części zamienne.

W latach 90-tych, gdy kryzys gospodarczy ogarnął cały kraj – dotknął również SKR w Zbrosławicach. Została zlikwidowana baza sprzętu rolniczego w Nakle.

W miejscu tym została utworzona prywatna spółka transportowa „SOPOT”, której właścicielem jest Krzysztof Sopot.

Koło Gospodyń Wiejskich

W latach powojennych po 1945r. Koło Gospodyń Wiejskich w Nakle prowadziło swoją działalność przy kółku rolniczym. Koło organizowało różne kursy dla kobiet takie jak: gotowania czy szycia. W zimie organizowało wykłady z medycyny z udziałem zaproszonego lekarza. Prowadziło też wypożyczalnię w której można było wypożyczyć za niewielką opłatą sprzęt gospodarstwa domowego, którego nie było w sklepach.

Przewodniczącą Koła była Pani Franiel, następnie Agnieszka Wiechuła, Marta Ręka, a potem Gertruda Cichos.

W latach 1960 Koło Gospodyń w Nakle liczyło 41 członków.

W roku 1987 Koło rozpoczęło samodzielną działalność. Przewodniczącą została Jadwiga Bielawska która, wiele czasu i serca poświęciła dla Koła Gospodyń. Pełniła

tę funkcje do 14 maja 1997r. kiedy odbyło się zebranie sprawozdawczo – wyborcze na którym Pani Bielawska, za wieloletnią pracę otrzymała tytuł honorowego członka K.G.W. oraz dyplom uznania.

Na tym samym zebraniu wybrano nowy zarząd K.G.W. w Nakle.

Przewodniczącą została Anna Kumosz,
zastępcą i sekretarzem Róża Kołodziej,
skarbnikiem Ewa Sowa,
instruktorką K.G.W. Teresa Podleszka,
honorowym członkiem Jadwiga Bielawska.

W zebraniu uczestniczyło 16 członkiń i jeden członek.

Koło Gospodyń Wiejskich brało czynny udział w imprezach z następujących okazji: Dnia Babci, Dnia Dziadka, Dnia Kobiet, Dnia Dziecka. Uczestniczyło w oktawie Bożego Ciała w strojach regionalnych, w uroczystościach odpustowych i pogrzebowych. Członkinie Koła urządzały wystawy na których prezentowały prace różnego rodzaju jak: krawiectwo, hafciarstwo, koronkarstwo, malarstwo oraz swoje stroje ludowe.

Pokazywały również swoje wypieki na różnych imprezach, takich jak: Dzień Sportu, Dzień Chorego, Dzień Służby Zdrowia.

Zorganizowały też imprezę: Wiosna 2000, podczas której zasadziły 2000 szt. krokusów przed Ośrodkiem zdrowia.

Koło organizowało także wyjazdy z występami i śpiewem do Bierunia Starego, Strzeżowic, Siemianowic Sl., Starych Tarnowic, Piekar Sl. i Tarnowskich Gór. Brało udział w imprezie karnawałowej w Domu Pomocy „Caritas” w Nakle, jubileuszu chóru „Jutrzenka”, jubileuszu 85-lecia Szkoły Podstawowej.

Zorganizowało także konkurs przebierańców.

Prowadziło też kabaret.

Koło Gospodyń Wiejskich bierze czynny udział w wyjazdach na różne uroczystości regionalne by kultywować kulturę śląska. Bierze również udział w Dożynkach, Festynach, Biesiadach i różnego rodzaju imprezach.

Obecnie koło liczy 10 członków, są to:

Przewodnicząca – Anna Kumosz

Skarbnik – Zofia Anikiel

Instruktor – Teresa Podleszka

oraz: Wanda Adamczyk, Hidygarda Sznajder, Helena Mol, Irena Purgoł, Irena Rekus, Gertruda Horzela i Roman Horzela.

Należy nadmienić że wiele pracy i poświęceń w czasie prowadzenia Koła G.W. włożyła Przewodnicząca Anna Kumosz.

OBYCZAJE

W latach powojennych w Nakle Śląskim istniał zwyczaj topienia Marzanny w dniu 21 marca (pożegnanie zimy – powitanie wiosny).

Niesiono Marzannę i kolorowy zdobny goik przez młodzież szkolną oraz kobiety z Koła Gospodyń Wiejskich z Nakła w kolorowych strojach ludowych przy głośnym akompaniamencie (trąbki, klarnetu i instrumentów perkusyjnych).

Pochód wkraczał z Marzanną i goikiem do zamożniejszych gospodarstw.

Przekazywali wiosenne pozdrowienia i regionalnymi przyśpiewkami oznajmiali wiosnę. Mieli też koszyk na dary. Następnie odbywało się topienie Marzanny.

Najpierw odbył się nad nią sąd (zarzucano, że zima była bezśnieżna albo za mocno mroźna. Topiona była w stawie (Hercok).

Budynek Stara sala gimnastyczna

Przed 1939r. Mieściła się tam karczma której właścicielem , jak powiadają starsi mieszkańcy Nakła Śl., żyd Żywicok. Po wojnie w 1945r. Mieściła się tu krótko knajpa – szynk prowadzona przez Różę Roczek z Nowego Chechła. Potem sklep i piekarnia która znajdowała się w tym miejscu gdzie obecnie wybudowana piekarnia PSS „Gigant”

Budynek ten był wykorzystywany przez kino objazdowe w którym wyświetlano filmy, jednak by siedzieć podczas seansu mieszkańcy musieli przynieść własne stołki.

Następnie po remoncie w 1968r. Budynek przekazano szkole podstawowej jako sale gimnastyczną z której korzystano aż do wybudowania nowej hali sportowej w 2006r. W budynku przy ul. Głównej mieścił się sklep monopolowy, później krótko był sklep owocowo – warzywny, obecnie znajduje się tam sklep mięsny rok 2010r. Na miejscu starej sali gimnastycznej powstał sklep ogólnospożywczy „Gigant” którego właścicielem jest Marek Wojewódka.

Poczta Polska

Po 1945r. Poczta mieściła się w budynku remizy strażackiej. Pierwszym urzędnikiem poczty był Ryszard Stanowski.

Listonoszami byli: Rogacki, Łucja Spinczyk, Anna Wyżgoł, Stefania Śekuła i inni. Pracownicy poczty mieli dużo pracy. Po wojnie przychodziło dużo paczek od krewnych z zagranicy. Do obowiązków listonoszy, oprócz dostarczania listów, należało zawieranie na prenumeratę prasy i dostarczanie jej do domów.

Było bardzo dużo tytułów prasy. Wychodziły takie tytuły jak: Trybuna Ludu, Sztandar pracy, Dziennik Zachodni, Chłopska Droga, Przekrój, Przyjaciółka, Sport, a dla dzieci: Świerszczyk, Płomyczek, Iskierki, Miś.

W następnych latach Naczelnikami poczty byli: Szwajnok Irena, Wostal z Miasteczka Śl. i Mateja Teresa z Nakła.

W roku 1977 poczta została przeniesiona do budynku byłej Rady Osiedlowej. Naczelnikiem nadal była Pani Mateja Teresa. Listonoszami byli Stefania Sowa

pracowała również gdy poczta była w budynku straży.

Ostatnim naczelnikiem poczty w Nakle była Szwarc Gabriela, a listonoszami: Wolna Cecylia, Świeży Barbara, Wyżgoł Irena i Musioł Aldona.

Z dniem 1 stycznia 2011r. Poczta została zlikwidowana, a w jej miejsce utworzono Agencje Urzędu Pocztowego która mieści się w innym budynku przy ulicy Głównej 74.

Leśniczówka

Leśniczówka w Nakle podlega pod Nadleśnictwo Świerklaniec. Przed 1945r. Za panowania hrabiego Donnersmarcka leśniczówka mieściła się w budynku koło kościoła tj. pierwszym z lewej strony wjeżdżając do Nakła z Tarnowskich Gór. W leśniczówce tej pracował gajowy Pan Strugała.

Po 1945r. leśniczówka znalazła siedzibę przy lesie tj. ulica Leśna.

W latach 1971 – 1972 wybudowano Dom Zasłużonego Leśnika do którego została przeniesiona leśniczówka. Leśniczymi byli: Wados, potem Kmita, po nim Duda Władysław do 1974r.

Za leśniczego Dudy W. w charakterze gajowego pracował Pan Tyrol.

Od 1974r. Do chwili obecnej, rok 2010, Leśniczym jest Pająk Marian.

Do obowiązków leśniczego należy praca na obszarze 1000 ha. lasów państwowych, z czego większość stanowią lasy liściaste.

Prowadzona była szkółka drzewek na powierzchni ½ ha.

W latach 1974 – 2000, hodowane były bażanty sprowadzone z wylęgarni do odchowu w ilości od 100 – 500 szt. po czym wypuszczane na wolność.

W lasach Nakielskich żyją takie zwierzęta jak:zające, wiewiórki, lisy, sarny, jelenie, łosie, dziki i okresowo daniele.

W ciągu lat wybuchały pożary lasu, w największym z nich spłonęło około 100 ha. lasów .

Na terenie lasów znajduje się zalew Nakło – Chechło.

Stowarzyszenie Miłośników Nakła Śl.

Powołane dnia 5 V 1984r. na zebraniu Wiejskim.

Stowarzyszenie powstało z inicjatywy Jana Bursiga.

Pierwsze, inauguracyjne spotkanie odbyło się 4 czerwca 1984r.

Na spotkanie przybyli:

1. Wycislak Zenona
2. Kwasnik Barbara
3. Kwaśnik Leszek
4. Szibielok Stanisława
5. Szibielok Alfred
6. Guzy Teodor
7. Miodowska Gabriela
8. Bursig Jan
9. Ślązok Sylwester
10. Cichos Emilia
11. Rupik Rufolf
12. Przybylski Alojzy
13. Krawczyński
14. Bielach Józef
15. Dymarczyk
16. Jany Konrad

Dnia 1 lutego 1990r. Stowarzyszenie zostało zarejestrowane w Sądzie Wojewódzkim w Katowicach.

W rejestracji wzięli udział: Bursig Jan, Podleszka Henryk i Szibielok Alfred.

Przed powołaniem Stowarzyszenia Miłośników Nakła niektórzy z jego późniejszych członków należeli do Stowarzyszenia Miłośników ziemi Tarnogórskiej.

Siedziba Stowarzyszenia Miłośników Nakła mieściła się w Nakle przy ul.

Powstańców 28 u „Jadwigi”

Prezesem został: Bursig Jan.

Stowarzyszenie na początku swego istnienia liczyło 26 członków.

Ustalono program w którym zapisano:

Opieka nad obiektami zabytkowymi:

Historia Nakła

Szerzenie kultury

Rozwój Nakła i Gminy.

Do zabytków w Nakle zaliczono:

1. Zamek wraz z parkiem
2. Kościół z mauzoleum
3. Dom kultury
4. Z-dy wapiennicze
5. Krzyż przy drodze do Orzecha(znajd. się w Katalogu zabytków, pod nazwą figura przydrożna z XVIII wieku.
6. Krzyż na rogu ul. Głównej i Szerokiej
7. Dom „Caritas”
8. Dom Nauczyciela w parku
9. Przydrożna kaplica św. Jakuba
10. brama prowadząca do zamku

Lista członków założycieli S.M.N

1. Bursig Jan
2. Henryk Podleszka
3. Alfred Szibielok
4. Zofia Dziewior
5. Janusz Jurek
6. Józef Sage
7. Michał Bursig
8. Adam Rozenbaum
9. Konrad Jany
10. Paweł Zyzik
11. Eugeniusz Bartoń
12. Bolesław Szoltysik
13. Jacek Szczepanik
14. Jacek Hoinkis
15. Jan Prażuch
16. Zenona Wycislak
17. Zenon Nowak

W latach 1988/89 zaszła potrzeba poddania konserwacji kaplicy św. Jakuba. Dzięki

ofiarności rodziny Państwa Bursig, a w szczególności Genowefy Burskiej która zapoczątkowała zbiórkę pieniężną na ratowanie zabytkowej kaplicy, pomimo że mieszkała poza Nakłem.

Zebraną kwotę przekazała rodzinie Państwa Bursig w Nakle Śl. Im to należy zawdzięczać odrestaurowanie kaplicy. Z pomocą też przyszli: Stefan Domagała, Alfons Bereska, Andrzej Zuber, Bernard Soremba, Tadeusz Krysiak, Czesław Nowakowski, Paweł i Tomasz Bursig, Michał, Rafał Bursig i inni mieszkańcy Nakła. Dzwonek do wieżyczki podarowało Państwowe Przedsiębiorstwo Żeglugi na Odrze z Kędzierzyna Koźła (był to dzwon okrętowy). Powołano odrębne stowarzyszenie opieki nad kaplicą św. Jakuba w Nakle. Zostało ono wpisane z dniem 9 marca 1994r. do ewidencji stowarzyszeń w Urzędzie Wojewódzkim w Katowicach.

Stowarzyszenie założyli: Róża Bursig – Jany, Jan Bursig, Ernest Bursig.

Stowarzyszenie od sześciu lat miało problem ze znalezieniem siedziby, pojawiły się także problemy z prowadzeniem działalności. Pomimo tego problemu zaczęto wydawać gazetkę pt. „Zabijok”, a później biuletyn „Głos Nakielski”. Otrzymano zezwolenie na wydawanie z Urzędu Kontroli Publikacji i Prasy w Warszawie.

Po blisko 10 latach działalności Stowarzyszenie zaczęło przeżywać kryzys, rozpadł się zarząd. Na Wolne Zgromadzenia przybyło tylko jedenastu członków stowarzyszenia, odbyła się tylko I-sza część zgromadzenia – odczytanie sprawozdania. Groziło to zawieszeniem działalności Stowarzyszenia ponieważ liczba członków Stowarzyszenia spadła poniżej ustawowo ilości 15 członków (było tylko 11).

Pomimo tych problemów Jan Bursig się nie załamywał. Dookoptowano nowych członków, między innymi skarbnika B. Miodyńską. Stowarzyszenie wznowiło działalność. Nawiązano kontakt z gminą w Świerklańcu, radnymi z Nakła, sołtysem, Radą Sołecką. Żeby głębiej zapoznać się z historią Nakła nawiązał kontakty z parafią w Żyglinie oraz ze starszymi mieszkańcami Nakła Śl. Niestety zabrakło tak żarliwego miłośnika Nakła, które tak bardzo kochał. Zmarł 29 kwietnia 2006r. Dalsze pełnienie obowiązków prowadzenia Stowarzyszenia w czasie choroby przekazał Edwardowi Wyżgołowi.

Gazyfikacja Nakła

W 1985r. z inicjatywy Jana Prażucha postanowiono przystąpić do gazyfikacji Nakła Śl.

Powołano Społeczny Komitet Gazyfikacji w składzie: Jan Prażuch – Przewodniczący, członkowie: Konrad Szołtysek, Wiktor Bochnia, Jan Rymut, Janusz Jurek, Leszek Kwaśnik, Stanisław Markowski, Edward Kumosz, Henryk Młynek.

Gazyfikacje postanowiono przeprowadzić w czynnie społecznym 60% kosztów pokryto z budżetu gminy, 40% pokryli mieszkańcy.

Pracowano w czynnie społecznym ponieważ innych możliwości nie było.

Nakło Śl. jako pierwsze w gminie Świerklaniec miało doprowadzony gaz. Do prac przy gazyfikacji zakupiono koparkę, wystąpiły duże problemy z zakupem rur (brakowało ich w tym czasie). Dzięki poświęceniu Przewodniczącego Jana Prażucha oraz Ernesta Bursiga, którzy szukali po całym kraju, ostatecznie zakupiono potrzebne rury w Częstochowie .

W 1988r. prace przy gazyfikacji zostały zakończone.

Nadzór nad gazyfikacją z ramienia gminy Świerklaniec sprawowała Pani Otylia Kurzok.

Organizacje gospodarcze, społeczne, polityczne, kulturalne i sportowe w Nakle Śl.

Działające w latach 1911 – 1945

Kółko Rolnicze, Rada Chłopska, Polska Rada Ludowa, Towarzystwo Polek, Polska Organizacja Wojskowa, Ochotnicza Straż Pożarna, Towarzystwo Oświaty im. św. Jacka, Chór męski „Jutrzenka”, Towarzystwo Czytelni Ludowych, Towarzystwo Ginnastyczne „Sokół”.

Lata 1945 – 2010

Kółko Rolnicze SKR, Koło Gospodyń Wiejskich, Straż Pożarna OSP, Związek Pszczelarzy, Polski Związek Hodowców Gołębi Pocztowych, Osiedlowa Komórka PZPR, Zjednoczone Stronnictwo Ludowe, Związek Bojowników o Wolność i Demokrację, Związek Młodzieży Wiejskiej, Chór „Jutrzenka”, Ochotnicza Rezerwa MO, Towarzystwo Przyjaźni Polsko-Radzieckiej, Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Towarzystwo Przyjaciół dzieci, Stowarzyszenie Miłośników Nakła, Ludowy Klub Sportowy „Orzeł Nakło”.

Handel i usługi po 1945 roku.

Działalności handlowa w Nakle Śl. była prowadzona przez Gminną Spółdzielnię „Samopomoc Chłopska”, Spółdzielnię Kolejarzy i Topników oraz Wojewódzką Spółdzielnię Spożywców „Społem”

Najpierw były 3 sklepy:

- 1-szy u Państwa Bursig przy ul. Głównej, początkowo spożywczy potem wielobranżowy,
- 2-gi spożywczy w budynku gdzie obecnie jest sklep „Groszek”, prowadził go Jan Rupik,
- 3-ci u Pana Krzęciesy, prowadził też dział gospodarstwa domowego.

Sklepy mięsne:

1. u Winklera ul. Główna
2. u Matoni ul. 3-go Maja
3. u Hadroska ul. Główna (dom ten później kupił Czesław Dybich

Restauracje:

Restauracja „Pokrzepienie” właścicielem był Wincenty Materla, mieściła się ona przy

ul. Dworcowej naprzeciw Dworca PKP, w latach od 1938 – 1948.

U Stanowskiego ul. Główna w latach późniejszych był tam Bar Nakielski zwany przez mieszkańców „Mordownią”, obecnie rok 2010 Mexicano El Grecco.

W budynku GOK restauracje prowadził Margosz do 1957r.

W budynku zwanym „u Żydka” gdzie mieściła się stara sala gimnastyczna, prowadziła Róża Roczek z Nowego Chechła.

Piekarnie

Jana Ambrożego ul. 3 Maja (produkowano tam bardzo dobre wypieki szczególnie chleba, po który przyjeżdżali klienci z sąsiednich miejscowości. Od 1980r. Piekarnie prowadził Marek Matonia do 2010 roku w którym została zamknięta.

U Krzęcisy ul. Główna (również dobre wypieki) jest do chwili obecnej.

U Bursiga ul. Główna (Spółdzielcza) została zamknięta

przy budynku starej sali gimnastycznej obecnie na tym miejscu, w 1967r. PSS „Społem” wybudowało nową piekarnię.

Punkty usługowe:

Szewski – ul. Główna wł Kania, obecnie mieści się tam kwaciarnia,

Fryzjerski – ul. Główna wł Frąckowiak, od 1970r. Do chwili obecnej Stefan Gut,

Stolarski – ul. Główna wł. Potempa (wyrób trumien),

Ślusarsko – kowalski ul. Główna wł. Karol Podleszka, obecnie firma „Hydromax”

Malarski – ul. Główna wł. Krawczyk

Murarski – ul. Wojciecha wł. Przejękowski

Magle ręczne:

u Łuszczyka (na Kaczmarczykowym)

u Nowaka ul. Wojciecha

na ul. Orzechowskiej

Wytwórnia lodów u Janego ul. Główna

Kiosk „Ruchu” ul. Główna

Lata 1960 – 1980

Spożywczy „Max” u Fojcika ul. Główna, jest do chwili obecnej rok 2010

Pawilon spożywczy PSS „Społem” ul. Dworcowa – jest do chwili obecnej rok 2010

Radiowo – telewizyjny ul. Dworcowa, obecnie sklep spożywczy wł. Krupa rok 2010

Hurtownia radiowo – telewizyjna „Szklorza” ul. Wojciecha, po niedługim czasie zlikwidowana.

Restauracja „Smakosz” ul. Główna PSS ”Społem” obecnie prywatna rok 2010

Piekarnia zwana przez mieszkańców „Gigant” na miejscu starej piekarni przy budynku starej sali gimnastycznej wybudowana w 1967r. Pierwszym kierownikiem był Sapa z Miasteczka Śl. Obecnie rok 2010 kierownikiem jest Tadeusz Ziąja. Piekarnia zatrudnia 12 osób. W budynku piekarni mieścił się najpierw sklep spożywczy, obecnie wyroby piekarnicze.

W latach 1960 – 1980 na zamówienie złożone w sklepie PSS „Społem” rozwożono do domów mleko butelkowe.

Powstał drugi kiosk „Ruch” na ul. Dworcowej

Usługi:

Gabinet dentystyczny – Róża Bursig – Jany

Fryzjerski – Nawrat Lidia ul. Szeroka (od 1975r.)

Stolarski – Janoszka E. ul. Wojciecha, Pluta B. ul 3-go Maja (1975.) (Bernard Pluta)
Cichos ul. Chopena.

Friedberg stolarstwo meblowe

Ślusarskie: Rybczyński ul. Główna, obecnie firma „Metalteres”

Dekarsko – blacharskie – Stanisław Dybich ul. 3-go Maja

Kominiarskie – Jerzy Widawka ul. Kamienna

Malarsko - Tapeციарski- Alojzy Miś ul. 1000 – lecia

Elektryczne – G. Nowak ul. Wojciecha

Krawieckie – Józef Dybich ul. Główna

Lata 1980 – 2010.

Sklepy:

Spożywczy u Pani Ślązok ul. Dworcowa

Spożywczy ul. 3 -ego Maja (przez krótki okres Spożywczy w bloku PKP przy ul. Dzierżonia wł. Państwo Siwy

Spożywczy w budynku u Mirosława Dybicha ul. Główna oraz sklep

Spożywczy u Pani Gozlińskiej ul. Główna

Sklep „Groszek” ul. Główna

Mięsny w budynku Czesława Dybicha

Cukiernia u Nowaka , ulica Wolności

Monopolowy – ul Główna

Wielobranżowy u P. Podleszka ul. Główna

Kwiaciarnie przy sklepie monopolowym i w pomieszczeniu po szewcu Kani ul. Główna

„Kebab” w budynku u Dybicha Czesława ul. Główna

Chemiczny w budynku byłej Rady Osiedlowej ul. Główna wł. p. Gołąb

Drogeria ul. Szeroka

„Gigant” spożywczy, samoobsługowy wł. Wojewódka ul. Główna (stara sala gimnastyczna)

Usługi:

Fryzjerskie:

Kałuża Gabriela ul. Orzechowska (od 1991r.)

Krawczyk Emilia ul. Kamienna (od 1991r.)

Miś Danuta ul. Główna w budynku byłej Rady Osiedlowej

Kęndys Marzena Studio Urody – Solarium (Krzęciesy) ul. Główna

Salon fryzjerski „KASIA” ulica Gawędy – Katarzyna Markusik

Hotel, pokoje gościnne ul. Barbary

Bank Spółdzielczy w Tarnowskich Górach, Filia w Nakle Śl w budynku.
GOK ul. Główna przy budynku – bankomat.

Apteka Maria Viktoria ul. Główna

Gospoda „u Misia” ul. Dworcowa

Gospoda „Mexicano El Grecco” ul. Główna

kiosk owocowo – warzywny ul. Główna

Po 1945r. prowadzona była przez GS sprzedaż materiałów budowlanych.
Po 1945r. czynny był prywatny zakład produkcji wapna budowlanego prowadzony przez Wiktora Michalika. Posiadał 1- piec do wypalania. Po śmierci św. Wiktora Michalika wypalanie wapna kontynuował jego syn Bronisław Michalik.

Zalew Nakło – Chechło

Powstał w połowie lat 1960 w miejscu w którym znajdowała się piaskownia. Jego powierzchnia liczy około 100 ha.

Został zagospodarowany przez pobliskie zakłady pracy. Wybudowano w około zalewu domki campingowe, kioski spożywcze i restauracje. Zalew posiada przystań kajakową, pola namiotowe i parkingi. Docelowo z zalewu może korzystać 18 tysięcy osób.

Komunikacja

Przez Nakło prowadziła i prowadzi obecnie trasa linii autobusowej nr. 5 z Tarnowskich Gór do Katowic przez Siemianowice Śl. Do 1980r. Autobusy kursowały co 20 min. po 1980r. Co 30 min.

Linia autobusowa 192 prowadziła z Tarnowskich Gór do Piekar śl. (Osiedle Wieczorka). Po 1985r. autobus tej linii kursuje do Bytomia przez Piekary Śl. co 30 min.

Linia PKS do Zawiercia.

Pociągi kursujące przez Nakło opisane są do 1980 r. tytule Stacja PKP II klasy Nakła Śl.

Obecnie rok 2010 ze stacji Nakło można dojechać do Katowic i Tarnowskich, następnie z tych stacji z przesiadkami można dojechać wszędzie.

Prasa

Mieszkańcy Nakła dawniej czytali takie gazety jak: Trybuna Ludu, Dziennik Zachodni, Chłopska Droga, Gwarek, Trybuna Robotnicza, Polityka, z czasopism ilustrowanych: Panorama, Przyjaciółka, Przekrój, Kobieta i Życie.

Prasa dziecięca: Świerszczyk, Płomyczek, Miś, Iskierki.

Obecnie rok 2010 czytają: Gazetę Wyborczą, Dziennik Zachodni, z ilustrowanych najczęściej „Życie na gorąco”, Tina, Przyjaciółka.

Ulice w Nakle rok 2010

- 1) Główna
- 2) Dworcowa
- 3) Szeroka
- 4) Przyjaźni
- 5) Wąska
- 6) Gościńska
- 7) Kamienna

- 8) Romantyczna
- 9) Górna
- 10) Grzegorza
- 11) Parkowa
- 12) 3-go Maja
- 13) Wojciecha
- 14) Barbary
- 15) Kościuszki
- 16) Harcerska
- 17) Gawędy
- 18) Strażacka
- 19) Stawowa
- 20) Szkolna
- 21) Skalista
- 22) Wierzbowa
- 23) Ogrodowa
- 24) Łączna
- 25) Wapienniki
- 26) Leśna
- 27) Rogowa
- 28) Krótka
- 29) Cicha
- 30) Cmentarna
- 31) Lipowa
- 32) Orzechowska

Ulice powstałe po 1945 r.

- 33) Obłoków
- 34) Wolności
- 35) Morcinka
- 36) Chopena
- 37) Wieczorka
- 38) Kopernika (dawniej 22 Lipca)
- 39) Mickiewicza
- 40) Styczyńskiego
- 41) Tysiąclecia
- 42) Sienkiewicza
- 43) Brzozowa
- 44) Sosnowa
- 45) Klonowa
- 46) Kwiatowa
- 47) Sportowców
- 48) Dzierżonia

49) Powstańców

FIRMY W NAKLE

Mieszkańcy Nakła to ludzie przedsiębiorczy. Po 1990 roku powstało dziesiątki firm.

1. „FRIDAR” Meble kuchenne - od 1966 roku
Artur Friedberg , ul. Gościnną 14
2. „HYDROMAX” P. Podleszka – E. Podleszka ul. Główna 99
3. „GLUMATEX” Producent drewnianych okien i drzwi, E. J. Materla ,

ul. Dworcowa 53a

4. „METALTERES” - produkcja i montaż pieców węglowych, ekologicznych C.O., oraz inne prace ślusarskie ul. Główna 78 - Teresa Rybczyńska
5. AUTOMECHANIKA „RECAR” - Tomasz Rekus , ul. Wolności od 2006
6. Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „WILLI” - Roman Cichos Produkcja – handel – usługi - ul. Dworcowa 12a
7. AUTO – MECHANIKA IW TOUR – Iwona Świętek ul. Główna 48
8. Elektro Conect – naprawa fortepianów – Łukasz Szołtysik ulica Powstańców
9. Usługi pogrzebowe (całodobowe) – Marek Karmański ul. Szeroka 10
10. Automechanika - Krystian Brylski, ul. Główna 15
11. Biuro Turystyczne TOUR OPERATOR ED – FEL , Edward Wyżgoł, ul. Dworcowa 32
12. INTER-TEAM Auto Obsługa – Adam Rozembaum, ul. Szeroka
13. Kamieniarstwo - Leon Stolarek, ul. Stawowa 1
14. Produkcja siatki ogrodzeniowej MAX – usługi, - Fójcik ul. Główna
15. Zakład Stolarski – okna drewniane „EURO” - Marcin Sitek ulica Wojciecha 22
16. Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe „RING” Hurtownia Techniczna - Adam Moll, ul. Główna 155
17. Zakład Szklarski - Marcin Szastok, ul. Wojciecha 24
18. Zakład Budowlany – budynki od podstaw, kompleksowe wykonanie Dawid Kowalski , ul. Główna 151
19. Roboty ziemne - usługi koparkami i spycharkami – usługi remontowo – budowlane – Andrzej Mateja, ul. Romantyczna 6

20. Usługi Elektromechaniczne – naprawa pralek wirnikowych, automatycznych i sprzętu AGD - Czaja, ul. Barbary 2a
21. Mechanika Samochodowa - Łukasz Roczek, ul. Wąska 1
22. Mechanika Samochodowa , ul. Gościnną 11
23. Kompleksowe wykonanie instalacji centralnego ogrzewania kotły, bojler, grzejniki ul.. Wąska 1
24. Biuro Rachunkowe - Wojciech Kiedrzn, ul. Główna 21
25. „GENEZA” International Sp.zoo – Teodor Horzela ul. Powstańców 18
26. Auto Komis - Wojciech Kozłowski , ul. Główna 7
27. Instalatorstwo wodno – kanalizacyjne i C.O. - Aleksander Heiduk, ul. Kościuszki
28. As-REM-BUD – kapitalny remont mieszkań i wnętrz domów, montaż szaf, ul. Główna 70
29. Instalatorstwo elektryczne - Jerzy Hadyk, ul. Orzechowska 9
30. Przedsiębiorstwo Remontowo – Budowlane – Alojzy Miś ul. Tysiąclecia 15
31. Od 2005 r. „MIŚ-BUD” - Teresa Miś, ul. Tysiąclecia 15
32. „ELTECH” Zakład Ślusarski – January Tarnowski ,ul..Gościnną 22
33. Zakład Stolarski – Janusz Cichos, ul. Chopena 11
34. Zakład Stolarski - Bernard Pluta, ul. 3-go Maja
35. Przedsiębiorstwo Inżynierii Miejskiej - Fryderyk Klimosz ulica Tysiąclecia.

RÓŻNE WIADOMOŚCI Z NAKŁA

W 1683 roku przez Nakło przejeżdżał Król Jan III Sobieski na odsiecz Wiednia.

Elektryfikacja Nakła została przeprowadzona w 1926 roku.

Sieć wodociągowa w Nakle została doprowadzona w 1936 roku.

Do tego czasu wodę pitną dowożono ze źródła w Świerkłańcu. Kilku mieszkańców

posiadało własne studnie. Wodę sprzedawano na wiadra – 50 groszy za wiadro.

Do 1939r. pierwszy samochód osobowy marki „Opel” posiadał Bertold Bursig, który potem zmienił na inny samochód marki „Dreirad”. Był to samochód trzykołowy.

Pierwszy traktor marki „Ursus” po 1945 roku posiadał Mirosław Dybich

Najstarszy budynek przy ulicy Głównej Potempy i Kowolika. Mieściła się tam stolarnia. Budynek ten był dawną cechownią gwarków.

Najstarszym mieszkańcem Nakła był Józef Piosek, który przeżył 102 lata.

Pierwszy telewizor marki „Belweder” posiadał Jan Latacz.

Karol Podleszka był pierwszym posiadaczem pralki marki „FRANIA”.

W 2010 roku w Nakle hodowano 5 koni. Teodor Banaś posiada 3 , Zenon Bereska 2.

Konie te służą do celów rekreacyjnych (do siodła i bryczki).

BIBLIOGRAFIA

- Studia Nad Osadnictwem Nakła Śląskiego - Marka Wrońskiego
- Państwowe Archiwum w Katowicach - dokumentacja Gromadzkiej Rady Narodowej w Nakle rok 1945, dokumentacja GRN w Nakle Śląskim lata 1954 – 1958, dokumentacja Rady Osiedlowej w Nakle Śląskim lata 1958 – 1977,
-
- Archiwum Gminnej Rady Narodowej w Świerklańcu lata 1977-2000,

- Urząd Gminy w Świerklańcu – informacje na żądanie
- Kronika ks. Franciszka Straucha
- Materiały ze szkoły Podstawowej w Nakle
- Zarys monograficzny 1945 – 2005 Zespołu Szkół Agroekonomicznych i Ogólnokształcących w Nakle
- Materiały z Przedszkola w Nakle
- Materiały chóru „Jutrzenka
- Materiały Ochotniczej Straży Pożarnej
- Materiały Pracowniczego Ogrodu Działkowego „Rozwój”
- Materiały Koła Pszczelarzy
 - Materiały z kroniki Powstańców Śląskich z Nakłą
 - Materiały Domu Pomocy Społecznej
 - Materiały dotyczące sportu w Nakle
 - Materiały Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów
 - Materiały Stowarzyszenie Miłośników Nakłą
 - Szkoła Życia – Monografia Górniczych Zakładów Dolomitowych

w Bytomiu rok 1890 – 1990.

Przeprowadzono ponad 100 rozmów z mieszkańcami Nakłą, szczególnie z starszymi osobami, aby wyjaśnić sprawy dla których brak dokumentacji (została zniszczona).

Rozmowy przeprowadzono z: Marianem Pająkiem – leśniczym, dr Zofią Robak – Kierownikiem Ośrodka Zdrowia, Anną Kumosz – przewodniczącą Koła Gospodyń

Wiejskich oraz Heleną Mol, Otylią Kurzok, Łucją Spinczyk, Zofią Reń,
Franciszkiem Idzik, Marianem Chmiel, Ryszardem Szymczykiem, Agnieszką
Michalik, Renatą Kania, Agnieszką Matejka, Piotrem Wyżgoł, Andrzejem
Żurowskim, Grażyną Bentkowską, Jerzy Siwy, Heleną Dziuk i wielu innych
mieszkańców, nie sposób wszystkich wymienić.

Materiał zebrał i rozmowy przeprowadził Stanisław Markowski.